

Wiadomości KSN Solidarności

Biuletyn Informacyjny Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”
Nr 9-10 (330-331) wrzesień – październik 2023 r.

Politechnika Wrocławska. Foto. Autorstwa Beata Zdyb - Praca własna, CC BY-SA 3.0 pl,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=16807817>

*Witamy nowy rok akademicki 2023/2024 i życzymy wszystkim
pracownikom uczelni polskich wielu osiągnięć naukowych
i satysfakcji z przekazywania wiedzy studentom*

SPIS TREŚCI

Wrzesień 2023 - J. Sobieszczański Wyniki wyborów do Parlamentu 39. rocznica męczeńskiej śmierci ..... XXXI Zjazd Delegatów NSZZ „S” .... Działania Krajowej Sekcji Nauki NZZS „S”: • Pielgrzymka ludzi pracy - M. Kaczyńska • Nagrody z okazji 250 rocznicy powołani KEN ... Ze strony Komisji Krajowe NSZZ „S” • Minimalna pensja ...	• Stanowiska KK i Prezydium KK ... • Decyzje Prezydium KK nr 125/23 i nr 124/23 Ze strony MEiN • Najważniejsze zmiany w roku akademickim 2023/24 Polskie Unie. Cz. IV – Piotr Witakowski Zbigniew Bleszyński (mój ojciec) – Tomasz Bleszyński Szybciej niż światło i .... – Wojciech Pillich Alpy Retyckie - Antoni Winiarski Wybrane wydarzenia
--	--

Wrzesień 2023

31 sierpnia i 1 września, to dwie daty w kalendarzu bezpośrednio sąsiadujące ze sobą. Dzień po dniu. 31 sierpnia 1980 roku to data upamiętniająca powołanie Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”. Związku, który przyniósł Polsce niepodległość. 1 września 1939 roku to data napaści Niemiec hitlerowskich na Polskę. Rozpoczęła się II Wojna Światowa. 17 września 1939 roku na walczącą z Niemcami Polskę wkroczyły wojska sowieckie.

Tegoroczny wrzesień jest wyjątkowo słoneczny. Przez pierwsze dwa tygodnie temperatury powietrza osiągały około 30°C. Toż to lato. Z opowiadań rodzinnych wiem, że wtedy, w 1939 roku, wrzesień też był piękny, choć nie aż tak piękny.

Należę do tego pokolenia, dla którego wrzesień zawsze przywołuje pamięć tego września z 1939 roku. Wtedy też najpierw był lipiec i sierpień, czyli wakacje. Mieszczuchy wyjeżdżały w Polskę, do naszych kurortów, ale i do cichych zakątków, by cieszyć się słońcem, kąpielą w rzekach, w jeziorach, także i w polskim Bałtyku, lub by wędrować leśnymi i polnymi ścieżkami. Czy była świadomość zbliżającej się wojny. Tak. Była, choć wielu tę perspektywę wypierało ze świadomości.

W ubiegłym roku i w tym, przywołanie wiedzy o tamtym wrześniu sprzed 84 lat jest wyraźniejsze, mocniejsze. Nic dziwnego – po sąsiedzku mamy wojnę na Ukrainie. Angażujemy się w niesienie pomocy walczącej Ukrainie. Tysiące Ukraińców znalazło schronienie w Polsce. Ci z nas, którzy niosąc pomoc docierali do miast i miasteczek ukraińskich, widzieli zniszczenia i zbrodnie czynione przez wojska rosyjskie. Toteż cień wojny niesie się przez Polskę, choć trwa nadzieja, że konflikt zbrojny nie rozszerzy się dalej, że Rosja ustąpi z Ukrainy, że zostanie skłoniona do rezygnacji ze swoich planów imperialnych. Stop. Nie rozwijajmy tu rozważań geopolitycznych. Zatrzymajmy się na naszym krajowym „podwórku”.

Właśnie dowiedzieliśmy się, że Polska w planach strategicznych podpisanych w 2011 roku przez ówczesnego ministra obrony B. Klicha, miała w przypadku agresji ze strony Rosji bronić się przez 14 dni, by następnie stworzyć linię obrony wzdłuż rzeki Wisły. Tu, po 30. dniach, należałoby się spodziewać wsparcia ze strony NATO, ale w tym dokumencie nie było informacji o charakterze tego wsparcia.

Trzeba przyznać, że ta informacja wyjaśnia, dlaczego tak intensywnie likwidowano jednostki wojskowe w województwach położonych na wschód od Wisły.

Z tego dokumentu wynika, że prawie pół Polski oddane by było nacierającym wojskom napastnika, prawie bez walki. Miasta takie jak np. Białystok, Łomża, Lublin, Chełm, Rzeszów i dziesiątki mniejszych miejscowości mogłyby podzielić los ukraińskiej Buczy. Zrozumiałe, że te informacje musiały nas, obywateli Polski, poruszyć.

W roku 2011. nasza armia mogła liczyć około 90 tysięcy żołnierzy czynnych zawodowo, plus trudną do oszacowania liczbę rezerwistów, którą by zdążono ściągnąć do jednostek wojskowych. (Nominalnie liczbę rezerwistów szacuje się na 1,7 miliona.) Nasze uzbrojenie było przestarzałe, jeszcze w dużym stopniu opierające się na uzbrojeniu poradzieckim. Znaczna część sił pancernych zlokalizowanych w zachodniej części Polski mogłaby mieć problemy z szybkim przedostaniem się do rejonów walk we wschodniej części Polski.

Można z dużym prawdopodobieństwem założyć, że Rosja do ataku na Polskę skierowałaby znacznie liczniejszą od sił polskich liczbę żołnierzy. Zasadnicza przewaga atakujących wynikałaby przede wszystkim ze znaczącej przewagi artylerii, w tym raketowej, sił pancernych i sił powietrznych. Pamiętać też trzeba, że Rosja dysponuje arsenałem jądrowym, strategicznym i taktycznym. Atak prawdopodobnie nastąpiłby z dwóch kierunków, od wschodu i od północy. Znacząca przewaga potencjału militarnego postawiłaby wojska polskie w trudnej sytuacji.

A co oznacza przyjęcie linii obrony na Wiśle. Wisła byłaby istotną przeszkodą utrudniającą kontynuowanie dalszego ataku wojskom rosyjskim, ale też taką trudną przeszkodą byłaby dla naszych prób odbicia zajętego terenu Polski. Kto wspólnie z nami podjąłby się tego trudnego zadania? Nie można się dziwić, że mówi się o perspek-

tywie kolejnego rozbioru Polski, na część wschodnią okupowaną przez Rosję i część zachodnią zaopiekowaną przez Niemcy.

Odnosząc się do udostępnionego dokumentu chcę zwrócić uwagę na reakcję rządzących na zarysowane w nim perspektywy dla naszego kraju, w przypadku napaści ze strony wschodniego sąsiada. Sztabowcy oceniają krytycznie zdolności obronne naszej armii, co wynika z jej niedoposażenia, właściwie we wszystkich rodzajach broni, w artylerii, w obronie przestrzeni powietrznej, w wojskach pancernych, we flocie wojennej. Więc może nie można zarzucać braku racjonalności decyzji o szybkim wycofaniu się na linię Wisły. Czego jednak należałoby oczekiwać ze strony rządzących - intensywnych działań, by wzmocnić sprzętowo możliwości skutecznej obrony. Nawet kosztem zaciskania pasa. Zaciskanie pasa, to nawet było, ale nie było skutecznych działań, by poprawić zdolności obronne naszych wojsk.

Na szczęście w ostatnich latach dość skutecznie zaczynamy dążyć do zmiany tej sytuacji, ale na znaczące wzbogacenie naszych zdolności obronnych o HIMARS-y (precyzyjna artyleria raketowa dalekiego zasięgu), czołgi Abrams i południowokoreańskie K-2 oraz o samoloty FA-50 i śmigłowce uderzeniowe AH-64E Apache, musimy jeszcze poczekać.

W tym roku wrzesień jest bogaty w pojawianie się nowych źródeł napięć. W 2021 roku na granicy z Białorusią rozpoczęły się masowe i nieraz bardzo gwałtowne próby przedostania się do Polski migrantów z różnych krajów Azji i Afryki. Słusznie zostało to uznane za akcję zaplanowaną przez Łukaszenkę, a być może i przez Putina, by doprowadzić do chaosu w Polsce. Rok następny przyniósł dobitne potwierdzenie tej diagnozy, ale obroniliśmy naszą granicę. O wiele trudniej byłoby udzielać wsparcia uciekinierom z Ukrainy, gdyby nasze społeczeństwo było zmęczone masowym napływem do Polski migrantów ekspediowanych do nas przez Łukaszenkę. Tymczasem teraz pojawił się film, który jest niby dokumentem, pokazujący żołnierzy strzegących naszej granicy z Białorusią jako ludzi o skłonnościach sadystycznych.

Dużo szumu sprawiła informacja, że trwa śledztwo w sprawie nieprawidłowości przy postępowaniu przy wydawaniu wiz na wjazd do Polski. Takich przypadków było 268. Są aresztowania w tej sprawie. Opozycja podchwyciła tę informację. Pomnożyła ją prawie tysiąc razy i mówi o wydaniu 250 tysięcy wiz za łapówki i o masowym przyjmowaniu migrantów do naszego kraju.

Przykrym zaskoczeniem jest reakcja prezydenta Ukrainy W. Zełenskiego na decyzję władz Polski w sprawie embargo na napływ do Polski taniego zboża z Ukrainy. Z jego wypowiedzi wynika, że kraje które wprowadziły embargo na ukraińskie zboże stają po stronie Rosji. Zaproponował też, aby skład Rady Bezpieczeństwa ONZ został rozszerzony, między innymi, o Niemcy.

Polska nie może pozwolić, by tanie zboże z Ukrainy doprowadziło do zapaści w polskim rolnictwie. Oczywiście w dalszym ciągu Polska pomaga w transferze zboża ukraińskiego do innych krajów.

Europa zaczyna być zmęczona wojną w Ukrainie, a Francja i Niemcy przygotowują dokumenty, które mają przekształcić Unię Europejską w super państwo. Mamy też przyspieszone działanie Unii Europejskiej nad przygotowaniem pakietu migracyjnego.

Wrzesień 2023 to przede wszystkim czas intensywnej kampanii przed bliskimi już wyborami do naszego Parlamentu, czyli czas przekonywania obywateli komu powierzyć rząd w Polsce na kolejne 4 lata. Najbardziej czytelny jest program Prawa i Sprawiedliwości. Dość wyraźnie określony jest program Nowej Lewicy. Najbardziej brakuje wypowiedzi programowych Koalicji Obywatelskiej, ale dość łatwo domyślić się, jaką i czyją politykę by prowadziło to ugrupowanie. Programy stacji telewizyjnych są przepełnione debatami o ważkich problemach, ale często wstuchiwanie się w wypowiedzi jest stratą czasu, bo zamiast odniesienia się do postawionego zagadnienia mamy wypowiedź na dowolny temat. Znaczenie wyborów wzmacniane jest przez referendum. Podjęte w niedzielę 15 października decyzje zadecydują o dalszym rozwoju Polski i o jej podmiotowości, będą miały także wpływ na procesy formujące Unię Europejską.

A w tym roku wrześniowa pogoda naprawdę była wyjątkowo piękna.

Janusz Sobieszczański

WYNIKI WYBORÓW DO PARLAMENTU RP

Wybory do Parlamentu RP na kolejną kadencję odbyły się 15 października 2023 roku. Według Państwowej Komisji Wyborczej w głosowaniu do Sejmu oddano 21 595 758 ważnych głosów, co oznacza wyjątkowo wysoką frekwencję wynoszącą 74,38%.

Wybory do Sejmu RP i Senatu RP. Podział mandatów.

Komitety wyborcze	Procent zdobytych głosów	Liczba mandatów W Sejmie	Liczba mandatów w Senacie
Prawo i Sprawiedliwość	35,38	194	34
Koalicja Obywatelska	30,70	157	41
Trzecia Droga	14,40	65	11
Nowa Lewica	8,61	26	9
Konfederacja	7,16	18	-
Bezpartyjni Samorządowcy	1,86	-	-
Polska Jest Jedna	1,73	-	-
Kandydaci niezależni (Senat)	-	-	5

REFERENDUM OGÓLNOKRAJOWE

Udział w referendum zbojkotowała część obywateli. Frekwencja wyniosła tylko 40,91%. To oznacza, że wyniki referendum nie są wiążące.

Pytania referendalne	% głosów na TAK	% głosów na NIE
1. Czy popierasz wyprzedanie majątku państwowego podmiotom zagranicznym, prowadzącą do utraty kontroli Polek i Polaków nad strategicznymi sektorami gospodarki?	3,51	96,49
2. Czy popierasz podniesienie wieku emerytalnego, w tym przywrócenie podwyższonego do 67 lat wieku emerytalnego dla kobiet i mężczyzn?	5,39	94,61
3. Czy popierasz likwidację bariery na granicy Rzeczypospolitej Polskiej z Republiką Białorusi?	3,96	96,04
4. Czy popierasz przyjęcie tysięcy nielegalnych imigrantów z Bliskiego Wschodu i Afryki, zgodnie z przymusowym mechanizmem relokacji narzucanym przez biurokrację europejską?	3,21	96,79

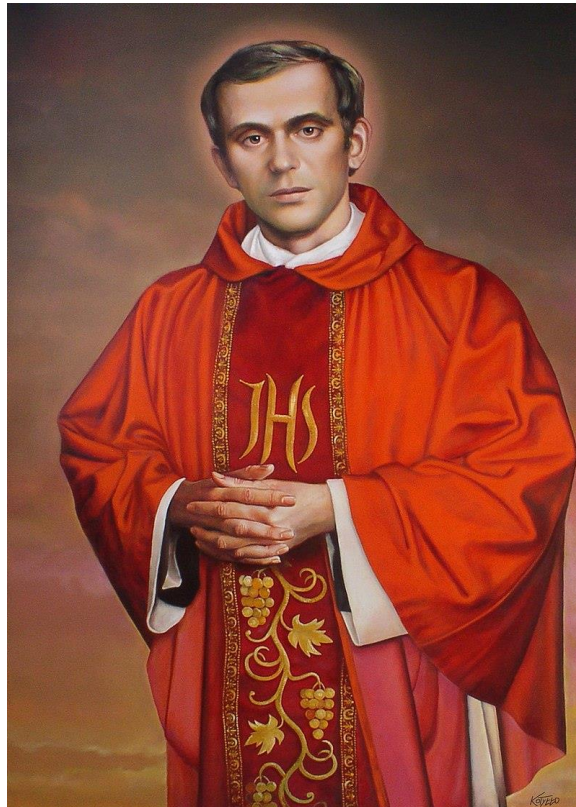

39. rocznica męczeńskiej śmierci bł. ks. Jerzego Popiełuszki

„Zło dobrem zwyciężaj”

W 2023 roku przypada 39. rocznica męczeńskiej śmierci błogosławionego Ks. Jerzego Popiełuszki, kapelana i Patrona NSZZ „Solidarność”.

19 października 1984 roku ks. Jerzy Popiełuszko został uprowadzony przez funkcjonariuszy Samodzielnej Grupy „D” Departamentu IV MSW. Był bity do utraty nieprzytomności i brutalnie torturowany. Związany tak, by ruch ciała zaciskał pętlę na szyi, skatowany ale nadal żywy został obciążony workiem wypełnionym kamieniami i wrzucony przez oprawców do Wisły na zaporze we Włocławku.

„Dobry pasterzu ludzi pracy, módl się za nami.
Uczący zło dobrem zwyciężać, módl się za nami.
Wzywający do męstwa i solidarności, módl się za nami.
Broniący wartości ewangelicznych, módl się za nami.
Przestrzegający przed chęcią odwetu, módl się za nami.
Wzywający do trwania w nadziei, módl się za nami.
Niesprawiedliwie oskarżany, módl się za nami.
Okrutnie umęczony, módl się za nami.
Kapelanie wierny aż do końca, módl się za nami.
Męczenniku prawdy i wolności, módl się za nami”*

* Fragment litanii do bł. Ks. Jerzego Popiełuszki

XXXI Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”

W dniach 19–20 października w Spale obraduje sprawozdawczo-wyborczy XXXI Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”. Krajowy Zjazd Delegatów dokona wyboru władz Związku na kadencję 2023–2028. Zostaną też określone kierunki działań Solidarności na najbliższe lata.

Krajowy Zjazd Delegatów jest najwyższą władzą stanowiącą w NSZZ „Solidarność”. Stanowią go delegaci wybrani przez walne zebrania delegatów regionów. Delegaci wybierani są według klucza wyborczego uchwalanego przez Komisję Krajową.

Ponadto w skład KZD wchodzi przewodniczący zarządów regionów i rad krajowych sekretariatów branżowych oraz przewodniczący Rady Krajowego Sekretariatu Emerytów i Rencistów. W tym roku na obrady przybędzie 248 delegatów.

źródło: tysol.pl

W pierwszym dniu obrad Piotr Duda został po raz czwarty wybrany na funkcję przewodniczącego Komisji Krajowej NSZZ Solidarność

<https://www.solidarnosc.org.pl/delegaci-zdecydowali-piotr-duda-pokieruje-solidarnoscia-w-nowej-kadencji-zwiazkowej/>

https://www.solidarnosc.org.pl/wp-content/uploads/2023/10/Piotr-Duda_70.jpg

Bardzo dziękuję za zaufanie i wybór. To dla mnie wielki zaszczyt i kolejna kadencja. Ale tak jak w pierwszej kadencji, tak i w tej, nie zamierzam zmniejszać tempa, tylko tak samo, a nawet jeszcze mocniej, działać na rzecz naszego kochanego związku zawodowego Solidarność. Tak jak zawsze Piotr

Duda jest sobą. Moje drzwi są dla was otwarte, macie do mnie numer telefonu. Wracamy do roboty i do przodu – powiedział po wyborze na przewodniczącego Piotr Duda.

źródło: tysol.pl

***

– Musimy pilnować Polski, bo Polacy na nas patrzą. Musimy pilnować praw pracowniczych. Ważne są dzisiejsze słowa prezydenta Duda, że wszystkie postulaty, które razem wypracowaliśmy, nie będą wygaszone, póki prezydentem będzie Andrzej Duda – powiedział do delegatów XXXI KZD Piotr Duda, przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”.

– „Tylko jeden z drugim, tylko my i wy, możemy zmienić świat” i prawa pracownicze na zdecydowanie lepsze. Jutro zakończymy Zjazd – to święto naszej demokracji. Nasze wybory nie trwają dzień, dwa, tylko cały rok. Najpierw wybierają się struktury organizacji podstawowych, potem kolejnych, ponadzakładowych, regionalnych i branżowych. Dzisiaj finał – wybierzemy przewodniczącego i Komisję Krajową, a także Komisję Rewizyjną

– zaczął wystąpienie Piotr Duda.

– Dziś czas na podsumowania, co nam się udało, co nam się nie udało w poprzedniej kadencji. Pozwólcie, że na początek przypomnę trochę o naszej historii, o naszej tożsamości. Bo słyszę czasem, że za dużo jest uroczystości, oznak pamięci, powiem krótko: nie odejdziemy od tego

– zaznaczył Przewodniczący.

– Ważne są wartości przekazane nam m.in. przez naszego Patrona, ks. Jerzego Popiełuszkę. Dziś dla nas szczególny dzień, o 18 na Żoliborzu zacznie się Msza w 39. rocznicę śmierci ks. Popiełuszki i jak zwykle będą tam nasze sztandary

– dodał.

– Dla nas te wartości są ważne, mamy je wpisane w naszym statucie, w preambule. Nie byłoby Solidarności także bez Ojca Świętego Jana Pawła II

– dodał, nawiązując do przyjętego wcześniej stanowiska.

źródło: tysol.pl

***

DZIAŁANIA KRAJOWEJ SEKCJI NAUKI

Krótką relacją z Pielgrzymki Ludzi Pracy

Dobiegła końca 41. Ogólnopolska Pielgrzymka Ludzi Pracy. Głównym organizatorem Pielgrzymki był Region Śląsko-Dąbrowski NSZZ „Solidarność”, a współorganizatorami Komisja Krajowa, Region Częstochowski NSZZ „Solidarność” i Duszpasterstwo Ludzi Pracy.

Jasnogórskie spotkanie na modlitwie odbywa się tradycyjnie co roku w trzecią sobotę i niedzielę września, gromadząc tysiące pielgrzymów z całej Polski. Tradycja ta została zainicjowana przez błogosławionego ks. Jerzego Popiełuszko.

patrona NSZZ „Solidarność”.

Tegoroczna pielgrzymka rozpoczęła się w sobotę, 16 września. Po złożeniu kwiatów pod pomnikiem bł. ks. Jerzego Popiełuszki, pielgrzymi uczestniczyli w Apelu Jasnogórskim oraz Drodze Krzyżowej, odprawionej na jasnogórskich wałach.

Podczas Pielgrzymki, przez wstawiennictwo Królowej Polski, modlono się za Ojczyznę oraz w intencjach i potrzebach środowiska ludzi pracy. Hasło tegorocznej pielgrzymki „Matko, pomóż nam zło dobrem zwyciężyć!” nawoływało do żarliwej modlitwy i refleksji.

Wierni przybyli do Sanktuarium Matki Boskiej Częstochowskiej modląc się również o rychłą kanonizację błogosławionego ks. Jerzego Popiełuszki,

Główne uroczystości odbyły się w niedzielę na jasnogórskim szczycie. Wśród zgromadzonych pielgrzymów obecni byli członkowie rodziny ks. Jerzego Popiełuszko, a także przedstawiciele władz państwowych, Główna Inspektor Pracy Katarzyna Łażewska-Hrycko, członkowie Komisji Krajowej z przewodniczącym Piotrem Dudą, przewodniczący Regionów i Branż. Wokół ołtarza polowego na murach Jasnej Góry, zgromadziły się liczne poczty sztandarowe NSZZ „Solidarność”.

Po powitaniu zgromadzonych pielgrzymów przez przeora Jasnej Góry, Małgorzata Paprocka, sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP, odczytała skierowany do pielgrzymów list Prezydenta RP Andrzeja Dudy (treść listu Prezydenta RP). Prezydent przywołując słowa błogosławionego męczennika i kapelana ludzi pracy ks. Jerzego Popiełuszki „solidarność to jedność serc, umysłów i rąk zakorzenionych w ideałach, które są zdolne przemieniać świat na lepsze” podkreślił:

„Na jasnogórskich wałach gromadzą się rzesze ludzi pracy, by formować swoje umysły i sumienia w duchu chrześcijańskiej jedności. Tu, w Częstochowie, od pokoleń trwa budowanie „jedności serc, umysłów i rąk”, którymi przemieniają Państwo otaczającą rzeczywistość. Każda, nawet najdrobniejsza i pozornie błaha czynność wykonana z myślą o innych zmienia świat na lepsze. Służy budowaniu dobra wspólnego, wzmacnia wspólnotę narodową, a dzięki temu – całą Rzeczpospolitą”.

List od Mateusza Morawieckiego, Prezesa Rady Ministrów odczytała Marlena Małąg, Minister Rodziny i Polityki Społecznej. Premier RP przywołał słowa bł. ks. Jerzego Popiełuszki: „Zło dobrem zwyciężaj” i w swoim liście zwrócił się do zebranych na Jasnej Górze:

„Szanowni Państwo, dzisiaj to wezwanie jest równie aktualne jak wówczas. Nie brakuje wokół nas tych, którzy próbują rozerwać więzy, które łączą nasze społeczeństwo, którzy jątrzą, szydzą z bliskich nam wartości i próbują nas skłócić. Nie możemy odpowiadać tym samym. Gdybyśmy to robili, zaprzeczylibyśmy wyznawanym przez nas ideałom. Dlatego naszym celem powinna być troska o dobro wspólne i budowa Ojczyzny, w której jest miejsce dla głębokiego patriotyzmu, która jest wolna od ideologicznych nacisków i dba o rozwój autentycznej demokracji.”

Do pielgrzymów przemawiał także Przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” Piotr Duda (więcej na Tysol.pl). „Dzisiaj, każdy z nas przybył ze swoimi intencjami prywatnymi, ale przede wszystkim przybyliśmy tutaj aby dziękować Jasnogórskiej Pani za całoroczną opiekę nad ludźmi pracy, za bezpieczną pracę, za godną pracę, za podmiotowość ludzkiej pracy w zakładzie pracy”, powiedział Piotr Duda. Podsumowując miniony rok dialogu społecznego z Rządem, wśród sukcesów Solidarności wymienił Porozumienie, które pozwoli na emerytury pomostowe dla pracowników wykonujących pracę w warunkach szkodliwych oraz zmianę

ustawy o minimalnym wynagrodzeniu i zmiany w Kodeksie Postępowania Cywilnego, które przedstawicielom związkowym dają skuteczną ochronę przed zwolnieniem z pracy. Przewodniczący NSZZ „Solidarność” podkreślił także, że podpisane Porozumienie to nie koniec rozmów i dialogu Solidarności z władzami państwowymi. Piotr Duda zapowiedział, że Solidarność będzie wracać do postulatów robotników z sierpnia 1980 roku, a w szczególności do zrealizowania postulatu emerytur stażowych.

„Ksiądz Jerzy kiedyś mówił do nas: „Prawda jest niezmienna. Prawdy nie można zniszczyć tą lub inną decyzją, tą lub inną ustawą”. Powiem bardziej dosadnie: Nigdy kłamstwo nie zwycięży prawdy. Żaden briefing prasowy tego lub innego polityka nie zwycięży prawdy! My wiemy, jaka jest prawda i tą prawdę pokażemy przy najbliższych wyborach parlamentarnych. To wielki dzień. O to walczyła Solidarność – o demokrację.” – powiedział Przewodniczący Solidarności.

„W tym dniu to my przejmujemy władzę, nie pan Prezydent, nie pan Premier, nie Ministrowie. To my, obywatele mamy w tym dniu władzę, a dodatkowo jeszcze dojdzie nam możliwość wypowiedzenia się w referendum, tak bardzo ważnym dla nas, gdzie w tej sprawie zebraliśmy ponad 3 miliony podpisów w 2012 roku. Nie dość, że to my w tym dniu wybierzemy kolejne władze, to jeszcze nakreśliśmy i kierunki ich działania. Cóż, może być piękniejszego, jak nie taka forma najwyższa naszej demokracji.”- podkreślił Piotr Duda.

Podsumowując miniony rok wspominał również „czarne karty kalendarza”, jak określił atak na duchowego przywódcę Solidarności, świętego Jana Pawła II. „Solidarność nie mogła się inaczej zachować, bo Solidarność musi mówić prawdę, i tak też się stało – broniliśmy, bronimy i będziemy bronić Ojca Świętego Jana Pawła II!” – powiedział.

Na koniec wystąpienia Piotr Duda podziękował wszystkim pielgrzymom za niezawodną obecność podczas Pielgrzymek Ludzi Pracy oraz duszpasterzom ludzi pracy za wsparcie w codziennej działalności Solidności. Wyrazy wdzięczności skierował także do organizatorów Pielgrzymki.

„Szczęść Wam Boże! Matko Królowo Polski miej w opiece polskich pracowników. Matko Królowo Polski miej w opiece naszą ukochaną Ojczyznę i Związek Zawodowy Solidarność! Szczęść Boże!”

Tymi słowami Piotr Duda zakończył wystąpienie.

Pielgrzymkę Ludzi Pracy zakończyła uroczysta Eucharystia, której przewodniczył ks. abp Józef Kupny, Metropolita Wrocławski, pełniący funkcję Delegata Konferencji Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Ludzi Pracy oraz Duszpasterstwa Przedsiębiorców i Pracodawców. Homilię tego dnia wygłosił ks. abp Adrian Galbas SAC, Metropolita Katowicki, Przewodniczący Rady KEP ds. Apostolstwa Świeckich (więcej na Tysol.pl). Mówił o wartości ludzkiego przebaczenia, a także o godności ludzkiej pracy i odpowiedzialności pracownika za wykonywanie powierzonych mu obowiązków zawodowych.

„Przebaczenie jest jak olej, bez którego pracujący silnik stanie w płomieniach. Bez wzajemnego przebaczenia tarcia między ludźmi są nie do zniesienia. My, istoty ludzkie jesteśmy tak niedoskonalimi, pisze św. Augustyn, że ledwo się zetkniemy, a już czynimy sobie krzywdę. Tym, co ułatwia przebaczenie jest właśnie owa świadomość, że zostało mi przebaczone.”- mówił w homilii ks. abp Adrian Galbas.

Pod koniec uroczystej Mszy Świętej Dominik Kolorz, przewodniczący Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność”, odczytał Akt zawierzenia Solidarności Matce Boskiej.

Akt zawierzenia Matce Boskiej Częstochowskiej Solidarności i wszystkich ludzi pracy

Bogarodzico Dziewico, Jasnogórska Matko naszego zawierzenia, stajemy przed Tobą my, ludzie pracy, jednocząc się przy Tobie w ufnej modlitwie. Dziękujemy Ci za Twoją macierzyńską opiekę nad nami i naszą umiłowaną Ojczyznę. Z nadzieją składamy w Twoje dłonie nasze obawy o losy nasze i los Ojczyzny, by nie zagubiła drogi do prawdy i sprawiedliwości oraz rozwoju mate-

rialnego i duchowego. Zawierzamy Ci tych, którzy żyją w obliczu strachu przed przyszłością. Zawierzamy Ci ludzi młodych, prowadź ich drogami boskiej kultury moralnej i religijnej wrażliwości, aby nie ulegli presji zlaicyzowanego świata bez Boga. Matko nasza najlepsza, oddajemy w Twoją opiekę nasze rodziny, by budowały swoje szczęście, piękne i trwałe, na fundamencie nauki Jezusa Chrystusa i wierności z nim. Boża Rodzicielko, Twojej matczynej pieczy zawierzamy naszą związkową wspólnotę, by Solidarność zawsze trwała na straży godności człowieka pracującego. Ze szczególną troską powierzamy Ci przyszłość naszego Związku, prosimy o dary Ducha Świętego, aby ludzie pracy mieli odwagę trwać wiernie przy chrześcijańskich wartościach, upominać się o swoje prawa i w duchu mądrości troszczyć się o siebie nawzajem. Powierzamy Ci Matko wszystkie struktury Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, a także wszystkie Organizacje Związkowe i Sekcje Branżowe. Polecamy Twojej opiece wszystkie zakłady pracy i ich pracowników oraz ich rodziny. Matko Solidarności miej w opiece naszych duszpasterzy i kapelanów, niech wsparci troską biskupów, towarzyszą nam w codziennym trudzie pracy, w chwilach radosnego dziękczynienia. Z pokorą składamy u Twoich stóp nasze słabości, przywary i grzechy, prosząc o siłę do powstawania z codziennych upadków. Spójrz na nas Matko i wysłuchaj naszego wołania. Pomóż nam dobrem zło zwyciężać, w nas i wokół nas. Prosimy przyjmij ten nasz akt zawierzenia i złóż go przed obliczem Boga w Trójcy Świętej Jedynej. Amen

Po odczytaniu Aktu zawierzenia poświęcono sztandar organizacji zakładowej NSZZ „Solidarność” w Tauron Ciepło.

Uroczystości zakończyło przekazanie obrazu Matki Bożej Częstochowskiej – Patronki Robotników, repliki krzyża nowohuckiego oraz relikwii bł. ks. Jerzego Popiełuszki przedstawicielom Regionu Podlaskiego NSZZ „Solidarność”, który będzie organizatorem przyszłorocznej pielgrzymki.

Tekst i foto. Małgorzata Kaczyńska

Nagrody z okazji 250-lecia powstania Komisji Edukacji Narodowej

Informujemy, o [Komunikacie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 27 września 2023 roku o zwiększeniach wysokości subwencji ze środków finansowanych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz badawczego przyznanych na rok 2023](#).

Analogiczne środki powinny wpłynąć do uczelni podlegających Ministerstwu Zdrowia oraz Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Przyznane środki finansowe zostały **wynegocjowane przy udziale Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”** i stanowią odpowiednik nagród jednorazowych przewidzianych dla pracowników sektora publicznego oraz systemu oświaty z okazji 250-lecia powstania Komisji Edukacji Narodowej w **porozumieniu między Rządem RP i Komisją Krajową NSZZ „Solidarność” z czerwca br.**

Podziału kwoty 185.794 tys. zł dokonano w oparciu o proporcję liczby pracowników w przeliczeniu na pełne etaty w poszczególnych uczelniach, wg stanu na 30 czerwca 2023 r. zgodnie ze stanem zatrudnienia zareportowanym przez poszczególne podmioty w sprawozdaniu Rb-70 za II kw. 2023 r. W przyznanych kwotach uwzględniono również pochodne opłacane przez pracodawców będących płatnikami składek na ubezpieczenie społeczne oraz odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych. Zwracamy uwagę, że środki **w wysokości 900 zł netto na osobę** (po potrąceniu kosztów pracodawcy) **zostały wynegocjowane dla wszystkich pracowników** – zarówno nauczycieli akademickich, jak i pracowników nie będących nauczycielami akademickimi.

Sposób dystrybucji środków pomiędzy pracowników (w tym forma wypłaty), pozostaje w zakresie autonomii uczelni, z uwzględnieniem wewnętrznych regulaminów wynagradzania. Przyznane zwiększenia wysokości subwencji mają charakter jednorazowy i nie zostaną uwzględnione w podstawie naliczenia subwencji na rok 2024. 2 października 2023

DROGIE KOLEŻANKI, DRODZY KOLEDZY,
SZANOWNI PAŃSTWO,
NAUCZYCIELE, WYKŁADOWCY, WYCHOWAWCY,
PRACOWNICY OŚWIATY I NAUKI

MAM PRZYJEMNOŚĆ I ZASZCZYT W IMIENIU RADY KRAJOWEGO SEKRETARIATU NAUKI I OŚWIATY NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” ZŁOŻYĆ SERDECZNE PODZIĘKOWANIA ZA PEŁNĄ ODDANIA PRACĘ NA RZECZ DZIECI I MŁODZIEŻY, ZA OGROMNY TRUD I PASJĘ ORAZ NIEGASNĄCE POCZUCIE WARTOŚCI NAJWAŻNIEJSZEJ W KAŻDYM SPOŁECZEŃSTWIE MISJI.

Z OKAZJI ŚWIĘTA EDUKACJI NARODOWEJ, OBCHODZONEGO W TYM ROKU W 250 ROCZNICĘ POWOŁANIA KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ, ŻYCZĘ PAŃSTWU, NIECH W KAŻDYM DNIU TOWARZYSZY WAM POGODA DUCHA ORAZ TWÓRCZA PASJA PRZEKAZYWANIA WIEDZY, KSZTAŁTOWANIA POSTAW MŁODYCH LUDZI I WPŁYWANIA NA ICH ŻYCIOWE WYBORY. ŻYCZĘ, ABY PRZYWIĄZANIE I WDZIĘCZNOŚĆ UCZNIÓW I STUDENTÓW WYNAGRADZAŁA WAM TRUDY NIEŁATWEJ PRACY, A PAMIĘĆ WYCHOWANKÓW SPRZED LAT STANOWIŁA DOWÓD NA TO, JAK OGROMNĄ ROLĘ PEŁNILIŚCIE W ICH ŻYCIU.

TO DZIĘKI WAM WIELU MŁODYCH LUDZI POZNAJE SIEBIE, ODKRYWA TALENTY I PASJĘ, ZNAJDUJE MOTYWACJĘ DO ZMAGANIA SIĘ ZE SWOIMI SŁABOŚCIAMI. W DZISIEJSZEJ, NIEŁATWEJ RZECZYWISTOŚCI, TO WŁAŚNIE WY STAJECIE SIĘ DLA MŁODYCH LUDZI SZANSĄ NA ODNALEZIENIE WŁASNYCH WZORCÓW, ODKRYWANIA PIĘKNYCH STRON ŻYCIA.

NIECH W REALIZACJI TYCH ZADAŃ TOWARZYSZY PAŃSTWU ŻYCZLIWOŚĆ RODZICÓW ORAZ WŁAŚCIWE I ODPOWIEDZIALNE WSPARCIE ZE STRONY SPRAWUJĄCYCH WŁADZĘ.

ŻYCZĘ TAKŻE ZDROWIA, POGODY DUCHA I WSZELKIEJ POMYŚLNOŚCI W ŻYCIU OSOBISTYM.

WALDEMAR JAKUBOWSKI
PRZEWODNICZĄCY KRAJOWEGO SEKRETARIATU
NAUKI I OŚWIATY NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"

ZE STRONY KOMISJI KRAJOWEJ NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

<https://www.solidarnosc.org.pl/>

Minimalna pensja w styczniu 2024 roku wyniesie 4242 zł, a od lipca 4300 zł brutto.

W trakcie dzisiejszej konferencji „Rząd blisko ludzi” premier Mateusz Morawiecki poinformował, że Rada Ministrów przyjęła rozporządzenie w sprawie minimalnego wynagrodzenia na 2024 rok.

Zgodnie z zapowiedzią szefa rządu, od 1 stycznia 2024 r. najniższa krajowa wyniesie 4242 zł brutto, a minimalna stawka godzinowa 27,70 zł.

W lipcu nastąpi druga podwyżka płacy minimalnej. Najniższe wynagrodzenie wzrośnie do 4300 zł brutto, ale stawka godzinowa do 28,10 zł.

Obecnie najniższa krajowa wynosi 3600 zł brutto.

źródło: tysol.pl

Stanowisko KK nr 6/23 w sp. udziału w wyborach parlamentarnych i referendum

Napisany w dniu 07.09.2023 | przez Sekretariat Prezydium

Komisja Krajowa Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” apeluje o liczny udział w nadchodzących wyborach i połączonym z nimi referendum.

W sposób szczególny zachęcamy do udziału w referendum – najbardziej bezpośredniej formie demokracji – która powinna być na stałe powiązana z wyborami – tak abyśmy jako obywatele mieli możliwość wypowiedzenia się w najważniejszych sprawach bez podejmowania ogromnego wysiłku na rzecz organizowania komitetów obywatelskich i zbierania podpisów.

Dzięki staraniom NSZZ „Solidarność” jedno z pytań referendalnych dotyczy wieku emerytalnego. Dla naszego Związku jest to odsunięte w czasie głosowanie, pod którym jedenaście lat temu „Solidarność”, walcząc z wydłużeniem wieku emerytalnego, zebrała ponad 3,5 mln podpisów. Ironią losu jest to, że tacy ludzie jak ówczesny premier Donald Tusk, który nazywając nas wtedy pętakami i wyrzucając ogromny społeczny wysiłek do kosza, dzisiaj nadal wzywa do tego samego. To dowód, że tacy ludzie nigdy się nie zmieniają.

Zbliżające się wybory parlamentarne i połączone z nimi referendum, to nie tylko wielkie święto demokracji, to również ważny obywatelski obowiązek i odpowiedzialność. Również wobec wielkich geopolitycznych zawirowań, groźnych dla bezpieczeństwa i przyszłości Polski. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” tradycyjnie nie wskazuje na kogo należy głosować, ufając w mądrość swoich członków, sympatyków i całego społeczeństwa. Prosimy jednak, aby podejmując decyzje przy urnach wyborczych i referendalnych, odrzucać tych, którzy wielokrotnie kłamali, nie dotrzymywali obietnic czy sprzeniewierzali się postulatowi „Solidarności”. Nawet jeśli dzisiaj mówią coś innego. Wiele z tych postulatów udało się zrealizować i ważne jest, czy ludzie, których wybierzemy, zechcą to zachować.

Stanowisko Prezydium KK nr 1/23 ws. obrony dobrego imienia służb mundurowych broniących polskich granic

Napisany w dniu 21.09.2023 | przez Sekretariat Prezydium

Prezydium Komisji Krajowej Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” nie znajduje wystarczająco ostrych słów, aby wyrazić oburzenie wobec ataków niektórych polityków i środowisk na polskich funk-

cjonariuszy i żołnierzy broniących naszej wschodniej granicy przed hybrydowymi atakami Rosji i Białorusi. Skandaliczne, ale przede wszystkim nieprawdziwe wypowiedzi lewicowo-liberalnych elit, których emanacją jest m.in. film Agnieszki Holland „Zielona granica”, noszą znamiona zdrady stanu i jako takie powinny podlegać ocenie prawnej.

NSZZ „Solidarność” wielokrotnie i z najwyższym szacunkiem odnosił się do zaangażowania, profesjonalizmu i etyki służb chroniących polskich wschodnich granic. Wyrazem tego jest m.in. decyzja Redakcji Tygodnika Solidarność, która przyznała tytuł Człowieka Roku 2021 i 2022 „Tygodnika Solidarność” funkcjonariuszom i żołnierzom pełniącym tam służbę.

Przypominamy również, że działania naszego Związku nie ograniczyły się tylko do wsparcia moralnego. Z ogromnym zaangażowaniem Związek nasz wspierał budowę zapory na granicy z Białorusią, która to właśnie dzięki „Solidarności” zbudowana została przez polskie firmy i z polskich materiałów.

Prezydium Komisji Krajowej wyraża wdzięczność, szacunek i swoją solidarność wobec ludzi, którzy chronią nasze społeczeństwo przed agresją. Jednocześnie wzywamy do zaprzestania szkalowania naszych bohaterów i żądamy bezzwłocznego ścigania tych, którzy, posługując się kłamstwem, budują nieprawdziwy obraz sytuacji na wschodniej granicy. Żądamy też, aby mieniący się demokratami politycy ugrupowań opozycyjnych w sposób jednoznaczny określili swoje stanowisko wobec ataków na polskich funkcjonariuszy i żołnierzy oraz samego filmu Agnieszki Holland „Zielona granica”.

Decyzja Prezydium KK nr 125/23 ws. opinii o projekcie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2024 (ustawa o budżecie)

Napisany w dniu 19.09.2023 | przez Sekretariat Prezydium

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” przedstawia uwagi o projekcie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2024, zwanego dalej projektem ustawy o budżecie.

- Prezydium KK pozytywnie ocenia odmrożenie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Jednocześnie podtrzymuje wniosek przedstawiony w opinii w sprawie nowelizacji ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 dotyczący odmrożenia Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych dla uczelni wyższych. Podczas prac sejmowych oraz podczas posiedzenia Zespołu ds. budżetu, wynagrodzeń i spraw socjalnych otrzymaliśmy zapewnienie, że propozycja odmrożenia zostanie przedyskutowana z Ministrem Edukacji i Nauki. Prezydium KK oczekuje pozytywnych efektów tych uzgodnień.
- W art. 7 projektu ustawy odnoszącym się do ustawy o finansach publicznych, planuje się nie stosowanie 5% limitu dla wielkości ograniczania rezerw celowych. Zdaniem Prezydium KK umieszczanie planów wydatkowych w rezerwach celowych ponad ustawowy limit prowadzić może do nieadekwatnego gospodarowania środkami na określone cele. Wobec postulatu budowania przejrzystości budżetowej powiększenie rezerw celowych jest działaniem zaprzeczającym temu działaniu.
- W roku 2024 przestaną obowiązywać podwyższone limity zwolnień z podatku PIT dla zapomóg, świadczeń pieniężnych i rzeczowych wypłacanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz świadczeń losowych i rzeczowych z funduszy związków zawodowych, dopłat do wypoczynku z innych źródeł. Wobec nadal wysokiej inflacji oraz spadku siły nabywczej powyższych świadczeń Prezydium KK wnosi o utrzymanie podwyższonych kwot tak, aby stanowiły one aktualne wartości kwot zwolnionych z podatku.

Decyzja Prezydium KK nr 124/23

ws. opinii o projekcie ustawy budżetowej na rok 2024

Napisany w dniu 19.09.2023 | przez Sekretariat Prezydium

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” przedstawia opinię o projekcie ustawy budżetowej na rok 2024 (zwanego dalej projektem ustawy budżetowej).

Przedstawiony przez Rząd projekt budżetu na 2024 r. ma na celu wzmocnienie trzech głównych filarów: **obronności** (158 mld zł), **polityki społecznej** (137 mld zł) i **ochrony zdrowia** (190 mld zł).

Projekt ustawy budżetowej na 2024 r. zasługuje na negatywną ocenę biorąc pod uwagę zaproponowaną wysokość podwyżki wynagrodzeń w sferze finansów publicznych oraz wielkość rezerwy celowej, co powoduje, że na etapie projektowania budżetu istnieje duża niepewność odnośnie zakresu, tak przedmiotowego jak i podmiotowego przyszłych wydatków.

Niestety, brak porozumienia partnerów społecznych w tak kluczowych kwestiach strona rządowa wykorzystuje dla podejmowania arbitralnych decyzji na wszystkich etapach związanych z procesem tworzenia projektu ustawy budżetowej. Prezydium KK protestuje przeciwko pozorowanym negocjacjom, które kończą się jednostronnymi decyzjami rządu.

W aktualnej sytuacji geopolitycznej w projekcie ustawy budżetowej zakłada się osłabienie wzrostu gospodarczego w 2023 roku w stosunku do 2022. W roku bieżącym wyniesie on 0,9% natomiast w 2024 r. zgodnie z projektem ma wynieść 2,8%. Inflacja średnioroczna w 2023 r. ma osiągnąć 12,3% a w 2024 r. – zwolnić do 6,6%. Od IV kwartału 2023 r. ma rozpocząć się stopniowe luzowanie polityki pieniężnej. Wpływy budżetowe mają wynieść 683.571.962 tys. zł czyli o 82.193.596 tys. zł więcej niż w 2023 r. Wydatki z kolei w 2024 r. mają sięgnąć 848.341.962 tys. zł, co oznacza deficyt rządu 164.770.000 tys. zł. Deficyt całego sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2024 r. ma zmieścić się w przedziale 3,7 proc. PKB, a dług publiczny może stanowić ponad 54% PKB.

Ważnym elementem wpływającym na wzrost PKB w przyszłym roku jest wzrost konsumpcji prywatnej. Przy takich założeniach musi dziwić hamowanie wzrostu wynagrodzeń w sferze finansów publicznych i dla Prezydium KK jest nie do zaakceptowania.

Nadal poważne wątpliwości budzi zapowiadany poziom inflacji, biorąc pod uwagę ostanie i planowane decyzje Rady Polityki Pieniężnej. Niepokojące także są ostatnie prognozy KE – obniżające poziom wzrostu PKB w 2023 r. oraz podwyższające prognozy inflacji na 2024 r. Pomimo żądań NSZZ „Solidarność” strona rządowa nie dokonała zmian w kwestii wzrostu wynagrodzeń w sferze finansów publicznych w 2023 roku, tak aby utrzymać ich realną wartość wobec wysokiej dynamiki inflacji w bieżącym roku. Strona rządowa, mimo zobowiązania się, nie przedstawiła informacji na temat przeglądu limitów wydatków, analizy w zakresie niwelowania nieuzasadnionych różnic w wysokości wynagrodzeń w PSB oraz informacji o ile w roku następnym wzrośnie odsetek pracowników otrzymujących wynagrodzenie na poziomie minimalnego wynagrodzenia za pracę, co utrudniło negocjacje w Radzie Dialogu Społecznego, a także uniemożliwia podjęcie rzeczowych rozmów na temat zmian systemowych w kształtowaniu wynagradzania pracowników i funkcjonariuszy sfery finansów publicznych.

Prezydium KK podkreśla, że istotnym elementem mającym wpływ na wzrost gospodarczy oraz wysokość deficytu jest realizacja Krajowego Planu Odbudowy (KPO), na którą powołują się autorzy uzasadnienia dla podkreślenia wpływu na wzrost inwestycji publicznych w kolejnych latach.

Ponadto Prezydium KK nie jest w stanie prawidłowo ocenić działań rządu ukierunkowanych na walkę ze społecznymi i gospodarczymi skutkami inwazji Rosji na Ukrainę, ponieważ są one prowadzone w większości poza budżetem.

Wynagrodzenia

Prezydium KK podtrzymuje swoje stanowisko w sprawie opinii do założeń projektu budżetu Państwa, w którym żąda co najmniej 20% wzrostu płac w sferze budżetowej w 2024 r. Struktury NSZZ „Solidarność” w sferze finansów publicznych wyrażają głębokie niezadowolenie z propozycji rządu dotyczącej zawartego w projekcie ustawy budżetowej średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej z wyłączeniem osób

zajmujących kierownicze stanowiska o 6,6%. Są to środki zdecydowanie niewystarczające do zrekompensowania pracownikom i funkcjonariuszom skutków wysokiej inflacji w ostatnich latach i w roku przyszłym. Ponadto pracownicy i funkcjonariusze sfery budżetowej usłyszeli od Premiera o ponad 12 procentowym wzroście ich wynagrodzeń w 2024 r. Niestety przedstawiony projekt ustawy takiej podwyżki nie gwarantuje wszystkim pracownikom państwowej sfery budżetowej ponieważ dodatkowy wzrost o 5,7% dotyczy funduszu wynagrodzeń. Sytuacja pandemii oraz wojna na Ukrainie – w ostatnich latach doprowadziły do znacznego zwiększenia obowiązków pracowników przy nieadekwatnym wzroście ich wynagrodzeń co tworzy mechanizmy demotywujące. Niestety w latach 2021-2023 ustawy budżetowe, ustalały podwyżki wynagrodzeń na poziomach nie pozwalających na utrzymanie realnej wartości w państwowych jednostkach budżetowych.

W wielu przedsiębiorstwach prywatnych pomimo wyższego poziomu wynagrodzeń istnieje wiele pozapłacowych benefitów dla pracowników. Służby mundurowe, jak również pracownicy administracji, nie mają możliwości korzystania z tak szerokiej gamy pozapłacowych czynników motywujących. Brak urealnienia wynagrodzeń w sferze finansów publicznych skutkuje odejściem wykwalifikowanej kadry urzędniczej, a niski poziom wynagrodzeń powoduje brak chętnych do obejmowania stanowisk w sferze budżetowej.

Mając na uwadze stan finansów publicznych oraz prognozy gospodarcze, nadal proponujemy systemowe rozwiązanie gwarantujące w kolejnych latach wzrost wynagrodzeń w sferze finansów publicznych na poziomie co najmniej zakładanej inflacji powiększonej o co najmniej 3 do 4 pp dla zniwelowania spadku realnych wynagrodzeń w latach 2021 – 2023.

Strona rządowa, pomimo żądań NSZZ „Solidarność”, nadal nie przedstawiła analiz dotyczących: skali zatrudnienia pracowników państwowej sfery budżetowej z wynagrodzeniem minimalnym, nadmiernych nierówności płacowych, a także nie uzyskaliśmy pewności, że są zagwarantowane środki na wypłatę minimalnego wynagrodzenia w przyszłym roku, pomimo zgłaszanych wątpliwości przez samych szefów niektórych resortów. Zapowiedziane analizy powinny posłużyć do stworzenia nowego systemu wynagradzania w sferze finansów publicznych.

Minimalne wynagrodzenie za pracę

Zaproponowane w projekcie rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 1 sierpnia 2023 r. kwoty minimalnego wynagrodzenia w 2024 r. są w ocenie Prezydium KK nieprawidłowo oszacowane ze względu na nieadekwatne wskaźniki przyjęte do ich wyliczenia, co Prezydium KK wyraziło w swojej opinii do założeń projektu budżetu państwa na rok 2024 (Nr 98/2023), a której treść przytaczamy poniżej:

„w trakcie negocjacji wysokości minimalnego wynagrodzenia muszą być brane pod uwagę rzeczywiste wartości. Tak więc przy stwierdzaniu czy wysokość minimalnego wynagrodzenia będzie niższa od połowy wysokości przeciętnego wynagrodzenia należy opierać się na dostępnych, twardych danych: czyli wysokości minimalnego wynagrodzenia w pierwszej połowie 2023 roku oraz wysokości przeciętnego wynagrodzenia w pierwszym kwartale 2023 r. (GUS).

Zdaniem NSZZ „Solidarność” w danej sytuacji interpretacja MRiPS, iż z uwagi na fakt, że przy obliczaniu minimum płacowego w 2024 r. brana pod uwagę wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę w drugiej połowie 2023 r. (3600 zł) jest wyższa niż połowa przeciętnego wynagrodzenia w I kwartale 2023 r., co skutkuje pominięciem w wyliczeniach 2/3 wzrostu PKB- jest nieuzasadniona. Dane wykorzystane w wyliczeniu propozycji pochodzą z różnych okresów, więc są nieadekwatne.”

„Prezydium KK uważa, że wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę w drugim półroczu 2024 roku nie powinna być niższa niż 4350 zł i odpowiednio minimalna stawka godzinowa nie niższa niż 28,40 zł.”

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Pozytywnie należy ocenić odmrożenie wysokości odpisów na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS). Urealnienie kwot odpisu będzie dodatkowym wsparciem dla pracowników i ich rodzin. Prezydium KK zwraca uwagę, że odmrożenie wysokości odpisu będzie miało pozytywny wpływ także na budżet państwa poprzez zwiększenie wpływów podatkowych z tytułu wzrostu konsumpcji.

Jednocześnie zwracamy uwagę, że kwoty świadczeń pieniężnych i rzeczowych wypłacanych z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych zwolnione z podatku dochodowego od osób fizycznych, które na czas pandemii zostały podniesione do 2000 zł, na skutek ustania obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego w 2023 r zostaną przywrócone do wysokości sprzed epidemii koronawirusa. Ograniczy to wymiar wsparcia potrzebujących beneficjentów ZFŚS. Podkreślić należy, że środki wypłacane z Funduszu kierowane są co do zasady do osób o niższych dochodach a kwota 1000 zł zwolnienia od podatku w takich przypadkach może się okazać niewystarczającą wobec nadal rosnących cen towarów i usług w Polsce. Biorąc pod uwagę wysoką inflację w ostatnich latach, należy urealn timer kwoty świadczeń z ZFŚS zwolnione z podatku dochodowego, pozostawiając ich wysokość na poziomie obowiązującym w okresie epidemicznym (w latach 2021-2023). Prezydium KK oczekuje zmiany obecn timer mechanizmu tworzenia funduszy socjalnych w szkolnictwie wyższym nie gwarantującego ich adekwatnego zwiększania.

Pomoc społeczna

Prezydium KK zwraca uwagę, że progi dochodowe uprawniające do pomocy społecznej w 2023r. są powyżej minimum egzystencji z roku 2022 r., wyłącznie dla jednego typu gospodarstw domowych: 1-osobowych gospodarstw emeryckich, co oznacza, iż z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, że już w bieżącym roku ustawowe progi wsparcia są zaniżone, co prowadzi do ograniczenia pomocy osobom o największych potrzebach. Podkreślić należy, że aktualne progi obowiązywać będą jeszcze w 2024 roku, a to może doprowadzić do zwiększenia poziomu ubóstwa w Polsce, co będzie niweczyć dotychczasowe osiągnięcia w tym zakresie. Jednocześnie, w projekcie ustawy budżetowej na rok 2024 nie przewiduje się utrzymania w ramach tarcz antyinflacyjnych obniżonego podatku VAT na podstawowe produkty spożywcze, co przyczyni się do szybszego obniżenia siły nabywczej dochodów najuboższych obywateli.

Ponadto w przyjętym przez Radę Ministrów wieloletnim rządowym programie na lata 2024-2028 „Posiłek w domu i w szkole” przewidziano zmniejszon timer liczb timer beneficjentów, przy jednoczesnym zachowaniu tej samej kwoty jego finansowania, jaka przeznaczana była na program w latach ubiegłych. Biorąc pod uwagę, że koszty posiłków szkolnych także wzrastają wraz z nowym rokiem szkolnym lub kalendarzowym, założenia te są niepokojące i nieadekwatne.

Prezydium KK wskazuje na konieczność aktualizacji wydatków na pomoc społeczną w 2024 roku, z uwagi na duże ryzyko zwiększenia skali ubóstwa w 2024 roku, zwłaszcza wśród biednych pracujących, którzy ze względu na niski próg dostępności do świadczeń z pomocy społecznej są z niej całkowicie wykluczeni.

Sytuacja osób z niepełnosprawnościami

Wydatki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zgodnie z projektem budżetu na 2024 r., będą wynosić 9,60 mld zł, a zatem są wyższe od tegorocznego o prawie 15%, co jest dobr timer informacją dla osób z niepełnosprawnościami. Przewidziana w budżecie PFRON na 2024 rok dotacja z budżetu państwa na dofinansowanie do pracy pracowników niepełnosprawnych jest wyższa o ponad 400 mln zł niż w roku 2023. Jest to realizacja postulatów NSZZ „Solidarność” i pozostałych partnerów społecznych, którzy od kilku lat domagali się ustawowego zapewnienia dofinansowania do pracy dla pracowników niepełnosprawnych z budżetu państwa na poziomie 30% wydatków PFRON na ten cel.

W roku 2023 r. przyjęto odpowiedni ustawowy zapis. Jednak pomimo znacznie większej dotacji z budżetu państwa, na dofinansowanie do wynagrodzeń dla pracowników niepełnosprawnych, PFRON przewidział dokładnie taką sam timer kwotę jak w roku 2023. Zaplanowane wydatki nie pozwol timer spełnić ponawianych postulatów NSZZ „Solidarność” w zakresie waloryzacji dofinansowań. W okresie zwiększonej inflacji i wzrostu płac, wzrost dofinansowań do pracy pracowników niepełnosprawnych może być konieczny by zahamować upadek Zakładów Pracy Chronionej.

Plan finansowy Funduszu Solidarnościowego to kwota ponad 11,5 mld zł. Na świadczenie uzupełniające dla osób z niepełnosprawnościami przewidziano 3,47 mld zł z tego funduszu. Jest to kwota o 170 milionów zł niższa niż w roku 2023. Zatem przewidywany budżet Funduszu Solidarnościowego nie pozwoli na spełnienie postulatu NSZZ „Solidarność” dotyczącego likwidacji kryterium dochodowego przy świadczeniu uzupełniając timer dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Wiele już razy Związek podkreślał, że kryterium to jest niesprawiedliwe i nie spełnia swej funkcji.

Emerytury i renty z FUS

Projekt ustawy budżetowej na rok 2024 przewiduje waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych na minimalnym ustawowym poziomie. Prezydium KK przypomina swoje stanowisko, w którym oczekuje, aby w 2024 roku wskaźnik waloryzacji rent i emerytur kształtował się na poziomie średniorocznej inflacji w 2023 r powiększony o co najmniej 50% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w roku 2023. Należy podkreślić, że nadal pozostaje aktualny postulat wypracowania odpowiedniego systemu waloryzacji świadczeń minimalnych, tak aby uwzględniono w nim dynamikę wzrostu minimum egzystencji, biorąc pod uwagę tym samym szybszy wzrost cen towarów pierwszej potrzeby, które są podstawą koszyka gospodarstw o najniższych świadczeniach.

Podatki

Prezydium KK postuluje, aby rząd odstąpił od powrotu do niższych limitów zwolnień przedmiotowych w zakresie zapomóg wypłacanych z funduszu zakładowej lub międzyzakładowej organizacji związkowej (art. 21 ust 1 pkt 9a), zapomóg losowych, zapomóg z innych źródeł (art. 21 ust 1 pkt 26b), rzeczowych i pieniężnych świadczeń sfinansowanych z ZFŚS lub funduszy związków zawodowych (art. 21 ust 1 pkt 67), dopłaty do wypoczynku z innych źródeł (art. 21 ust 1 pkt 78b). Aktualna sytuacja wysokich cen uzasadnia takie stanowisko. Negatywnie należy ocenić brak w projekcie kontynuacji rozwiązań antyinflacyjnych, które w 2023 roku zostały podjęte w związku ze wzrostem cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz wzrostem cen paliw, prądu oraz gazu będących skutkiem ograniczenia zasobów naturalnych do dyspozycji w związku z sankcjami nałożonymi na Rosję. Związek podkreśla konieczność kontynuacji takich działań oraz ujęcie ich skutków w ustawie budżetowej zarówno po stronie dochodowej, jak i wydatkowej.

Nadal brak jest propozycji powrotu do stawek VAT w wysokości 22% oraz 7%. Wprowadzenie w 2011 roku podwyższonych stawek miało mieć charakter tymczasowy jednak niestety pomimo spełnienia warunków uprawniających do powrotu – tak się nie dzieje.

Oświata

Zwiększenie kwoty bazowej dla nauczycieli do wysokości 4471,28 zł nie jest wystarczającym krokiem zapobiegającym odpływowi wysoko wykwalifikowanych pracowników do innych branż. Ponadto mając na uwadze wzrost płacy minimalnej w 2024 roku, brak odpowiedniego zwiększenia kwoty bazowej spowoduje dalsze spłaszczenie wynagrodzeń pracowników oświaty.

W zakresie funkcji 3 Planu w układzie zadaniowym wątpliwości budzi edukacja włączająca w ramach kształcenia zawodowego ze względu na brak szczegółowych założeń. Planuje się zwiększenie współczynnika dzieci objętych opieką przedszkolną, co ocenić należy pozytywnie. Za niepokojące uznajemy spadek współczynnika uczniów kończących szkołę ponadpodstawową.

Inne uwagi

Projekt ustawy budżetowej zawiera w części dotyczącej środków UE środki na realizację KPO, ale nadal jego realizacja jest niejasna. Warto zwrócić w tym miejscu uwagę na istotną rolę a wręcz konieczność wzrostu poziomu inwestycji w Polsce.

W świetle rosnącej przestępczości środowiskowej Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska i Główna Inspekcja Ochrony Środowiska stanęły przed koniecznością utworzenia wydziałów zwalczania przestępczości środowiskowej, nie mając do dyspozycji nowych środków. Realizacja zadań wymaga zatrudnienia oraz oddelegowania spośród doświadczonych inspektorów, osób predystynowanych do podejmowania czynności kontrolnych w takim zespole. Dokonane zmiany mają na celu zwiększenie efektywności współpracy Inspekcji Ochrony Środowiska z organami ścigania skutkujące ograniczeniem przestępstw i wykroczeń środowiskowych. Uzasadnionym jest więc utworzenie nowych etatów z adekwatnym wynagrodzeniem.

RDS

Projekt ustawy budżetowej na rok 2024 r., dla części 31- Praca, działu 750 – Administracja publiczna, rozdziału 75083 – Funkcjonowanie Rady i Biura Rady Dialogu Społecznego został pomniejszony w stosunku do roku 2023

o 401 tys. zł. Jednocześnie nie uwzględnia zwiększonego zapotrzebowania na pokrycie ryczałtów. Za udział w pracach Rady przysługuje ryczałt miesięczny uzależniony od wysokości przeciętnego wynagrodzenia w roku poprzednim ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W związku z powyższym wskaźnik ma charakter ruchomy. Biorąc pod uwagę wzrost przeciętnego wynagrodzenia to faktyczne potrzeby na ryczałty w roku 2024 r. szacowane powinny być na poziomie 3.000 tys. zł. Jednocześnie zwracamy uwagę, że projekt budżetu nie uwzględnia zwiększonych wydatków bieżących Biura Rady Dialogu Społecznego. Projekt ustawy budżetowej na 2024 r. nie uzgadnia także podwyższonej w nowelizacji budżetu z 2023 r. kwoty na realizację zadań strony pracowników i pracodawców Rady, wynikających z ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego.

W toku przeprowadzonych konsultacji, które odbyły się w Radzie Dialogu Społecznego nad przedłożonym projektem ustawy budżetowej na 2024 r. Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej poinformowało, że zwiększony limit wydatków na funkcjonowanie Rady Dialogu Społecznego na rok 2024 zostanie uwzględniony w toku dalszych prac nad projektem ustawy budżetowej na rok 2024.

Wydatki na funkcjonowanie Biura RDS zostaną określone na poziomie 8 628 tys. zł, tj. więcej o kwotę 2 682 tys. zł. Wnosimy o pełną realizację przedłożonej przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej zapowiedzi

ZE STRONY MINISTERSTWA EDUKACJI I NAUKI

Najważniejsze zmiany w roku akademickim 2023/24

<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/rok-akademicki-20232024--informacje-dla-uczelni-o-zmianach-w-przepisach-w-obszarze-szkolnictwa-wyzszego>

Zmiany w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (dalej „ustawa PSWN”) zostały wprowadzone następującymi ustawami:

- ustawą z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 212),
- ustawą z dnia 26 maja 2023 r. o aplikacji mObywatel (Dz. U. z 2023 r. poz. 1234),
- ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1672),
- ustawą z dnia 30 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 2005)

Zmiany zostały wprowadzone w zakresie: ustroju uczelni, kształcenia, spraw studenckich, stypendiów ministra oraz spraw pracowników szkolnictwa wyższego.

Zmiany w zakresie ustroju uczelni

- w posiedzeniach **rady uczelni** uczestniczy z głosem doradczym **przedstawiciel** każdej działającej w uczelni **zakładowej organizacji związkowej** , o której mowa w art. 25¹ ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawo-

dowych, będący jej członkiem – **art. 19 ust. 3 ustawy PSWN** (obowiązuje od dnia 15 lutego 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 212),

- zmiana wymagań dotyczących wieku z 67 do 70 od dnia rozpoczęcia kadencji dla osób kandydujących na członka rady uczelni, rektora, członka senatu, członka statutowego organu uczelni publicznej, członka kolegium elektorów oraz prezydenta i członka zgromadzenia federacji podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki – art. 20 ust. 1 pkt 7 ustawy PSWN (obowiązuje od dnia 15 lutego 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 212),
- możliwość odwoływania przez senat członków rady uczelni wyłącznie w przypadkach określonych w ustawie PSWN – art. 20 ust. 5a ustawy PSWN (obowiązuje od dnia 15 lutego 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 212),
- w art. 25 ust. 3 ustawy PSWN zastąpiono wyraz „powołania” wyrazem „wyboru” w celu ujednoczenia trybu wyboru studenta i doktoranta do kolegium elektorów z trybem wyboru do senatu określonym w przepisach ustawy PSWN (obowiązuje od dnia 15 lutego 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 212),
- zadanie senatu uczelni polegające na ustalaniu programów studiów, studiów podyplomowych i kształcenia specjalistycznego może być wykonywane przez inny określony w statucie organ uczelni, z tym że efekty uczenia się określa senat – art. 28 ust. 5 ustawy PSWN (obowiązuje od dnia 15 lutego 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 212),
- zniesienie zakazu jednoczesnego zasiadania w statutowych organach uczelni albo piastowania funkcji statutowych organów uczelni i zatrudnienia w administracji publicznej oraz zakazu równoległego członkostwa osób zasiadających w tych organach albo piastujących funkcje tych organów w radach innych uczelni – art. 32 ust. 1 ustawy PSWN (obowiązuje od dnia 15 lutego 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 212),
- udział studentów w składzie senatów uczelni niepublicznych (nie mniej niż 20% składu) – art. 29 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy PSWN – przepisy będą miały zastosowanie począwszy od kadencji rozpoczynającej się po dniu 6 września 2023 r. (art. 29 ustawy zmieniającej ustawę PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 1672).

Zmiany w zakresie kształcenia

- możliwość zaliczenia przez uczelnię studentowi, na warunkach określonych w regulaminie studiów, na poczet praktyki zawodowej czynności wykonywanych przez niego w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu – art. 67 ust. 7 ustawy PSWN (obowiązuje od dnia 15 lutego 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 212),
- uelastycznienie warunków dotyczących uzyskania przez uczelnie pozwolenia na utworzenie studiów na kierunkach lekarskim i lekarsko-dentystycznym – art. 53 ust. 6 ustawy PSWN (obowiązuje od dnia 23 sierpnia 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 1672),
- zniesienie obostrzeń dotyczących prowadzenia studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela (rezygnacja z porozumienia) – art. 53 ust. 4 pkt 2, uchylene ust. 5-5d, art. 53 ust. 7 w pkt 2 ustawy PSWN (obowiązuje od dnia 6 września 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 1672),
- możliwość prowadzenia przez uczelnie akademickie „studiów wspólnych interdyscyplinarnych” na kierunku przyporządkowanym do co najmniej dwóch dyscyplin – art. 53 ust. 8a ustawy PSWN, uczelnie akademickie mogą prowadzić te studia z udziałem zagranicznej uczelni – art. 60a ustawy PSWN (obowiązuje od dnia 6 września 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 1672),
- zmiany dotyczące zakresu umowy w sprawie współpracy przy prowadzeniu studiów wspólnych (umowa może wskazywać więcej niż jeden podmiot właściwy w zakresie: przeprowadzania rekrutacji, wprowadzania danych o studentach do Systemu POL-on i otrzymywania środków finansowych na tych studentów, wydawania dy-

plomów – art. 60 ust. 1 ustawy PSWN (obowiązuje od dnia 6 września 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 1672).

Zmiany w zakresie spraw studenckich

- możliwość wydawania przez uczelnie studentom zagranicznych uczelni odbywających część studiów w Polsce polskiej legitymacji studenckiej – art. 74 ust. 4a ustawy PSWN (obowiązuje od dnia 15 lutego 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 212),
- objęcie prawem do korzystania z 50% ulgi w opłatach za przejazdy publicznymi środkami komunikacji miejskiej osób legitymujących się legitymacją studencką, tj. studentów zagranicznych uczelni, o których mowa w art. 74 ust. 4a – art. 105 ustawy PSWN (obowiązuje od dnia 15 lutego 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 212),
- wprowadzenie do porządku prawnego legitymacji studenckiej w postaci dokumentu mobilnego, w ramach aplikacji mObywatel – art. 74 ust. 4b ustawy PSWN, wejście w życie tej zmiany nastąpi z dniem określonym w komunikacie ministra właściwego do spraw informatyzacji ogłoszonym w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki (komunikat nie został jeszcze ogłoszony) (art. 81 ustawy zmieniającej ustawę PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 1234),
- Akademicki Związek Sportowy i jego kluby uczelniane mogą otrzymywać uczelniane środki na realizację swoich zadań – art. 111 ust. 5 ustawy PSWN (obowiązuje od dnia 15 lutego 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 212),
- możliwość zwiększenia opłat za studia raz w roku akademickim i nie więcej niż o wskaźnik inflacji ogłoszony przez GUS, łącznie nie więcej niż o 30% wysokości tych opłat – art. 80 ust. 3 ustawy PSWN, przepis obowiązuje od dnia 6 września 2023 r. i ma zastosowanie do opłat pobieranych od osób, które zostały przyjęte na pierwszy rok studiów, począwszy od roku akademickiego 2023/2024 (art. 30 ustawy zmieniającej ustawę PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 1672),
- wprowadzenie jednakowego progu dochodu warunkującego otrzymanie stypendium socjalnego dla studentów wszystkich uczelni, na dotychczasowym maksymalnym poziomie – 1294,4 zł (netto) na osobę w rodzinie studenta – art. 87 ust. 2 ustawy PSWN (obowiązuje od dnia 1 października 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 212),
- ograniczenie obowiązku dołączania do wniosku o przyznanie stypendium socjalnego zaświadczeń z ośrodków pomocy społecznej (OPS) do studentów korzystających z pomocy OPS w roku złożenia wniosku – art. 88 ust. 4 i 5 ustawy PSWN (obowiązuje od dnia 1 października 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 212),
- wprowadzenie mechanizmu ustalania progu dochodu warunkującego otrzymanie stypendium socjalnego przez studenta w odniesieniu do minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 stycznia poprzedniego roku – jako 45% tego wynagrodzenia. W wyniku zmiany w roku akademickim 2024/2025 próg dochodu wzrośnie do kwoty 1.570,5 zł (netto) na osobę w rodzinie studenta – art. 87 ust. 2 ustawy PSWN (zacznie obowiązywać od dnia 1 października 2024 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 1672),
- wprowadzenie dyplomów ukończenia studiów w postaci elektronicznej (oraz suplementów) – art. 77 ust. 2-2f ustawy PSWN (obowiązuje od dnia 1 stycznia 2026 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 2005).

Zmiany w zakresie stypendiów ministra

- rozszerzenie uprawnienia do ubiegania się o stypendium dla wybitnych młodych naukowców dla osób przygotowujących rozprawę doktorską w trybie eksternistycznym – art. 360 ust. 2 pkt 1a (obowiązuje od dnia 15 lutego 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 212),

- umożliwienie przyznania stypendium dla wybitnych młodych naukowców osobom, którym okres 7 lat od dnia uzyskania stopnia doktora upłynął po ostatnim dniu terminu składania wniosków o stypendium – art. 360 ust. 2a ustawy PSWN (obowiązuje od dnia 15 lutego 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 212),
- wprowadzenie możliwości przyznawania stypendium ministra za znaczące osiągnięcia dla studentów i stypendium ministra dla wybitnych młodych naukowców z inicjatywy własnej ministra – art. 359 ust. 2 i art. 360 ust. 4 ustawy PSWN (obowiązuje od dnia 6 września 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 1672).

Zmiany w zakresie spraw pracowników szkolnictwa wyższego

- rozszerzenie katalogu aktywności uprawniających nauczycieli akademickich do płatnego urlopu naukowego o odbycie wizyty studyjnej, przeprowadzenie kwerendy oraz realizację innego rodzaju działalności naukowej – art. 130 pkt 3 ustawy PSWN (obowiązuje od dnia 6 września 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 1672),
- wydłużenie z roku do 3 lat maksymalnego wymiaru urlopu dla poratowania zdrowia dla nauczyciela akademickiego – art. 131 ust. 3 ustawy PSWN (obowiązuje od dnia 6 września 2023 r. – zm. ustawy PSWN: Dz. U. z 2023 r. poz. 1672),
- wprowadzenie przepisu epizodycznego umożliwiającego wypłatę przez uczelnię dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2023 r. w grudniu tego roku – art. 16 ustawy z dnia 30 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw (obowiązuje od 27 września 2023 r. – zm. Dz. U. z 2023 r. poz. 2005).

***

Redakcja „Wiadomości KSN” poleca także następujące teksty zamieszczone na stronie Ministerstwa Edukacji i Nauki:

- List Ministra Edukacji i Nauki Przemysława Czarnka do środowiska akademickiego z okazji nowego roku akademickiego.

<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/nowy-rok-akademicki-20232024>

- Tekst „Nowy rok akademicki 2023/2024” z dnia 28.08.2023.

„Przed nami nowy rok akademicki 2023/2024, w którym konsekwentnie będziemy kontynuowali inicjatywy ukierunkowane na innowacyjny rozwój polskiej nauki i jej aktywną współpracę z gospodarką oraz wspierali naukowców w dążeniu do doskonałości naukowej, w rozwoju ich karier i prowadzeniu nowatorskich badań. W tym celu m.in. zwiększamy nakłady finansowe na naukę i szkolnictwo wyższe, które w przyszłym roku wzrosną o kilka miliardów złotych.

Zwiększenie nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe

W ciągu ostatnich lat wydatki z budżetu państwa na szkolnictwo wyższe i naukę zwiększyły się o **8 mld zł**. Te nakłady pozwalają nam wspierać uczelnie, by kształciły w sposób najlepszy z możliwych i tworzyły naukę opartą na ponadczasowych wartościach akademickich, służącą społeczeństwu, a jednocześnie odpowiadającą wymogom współczesności. Jednocześnie jednym z naszych priorytetów jest kwestia podwyżek dla nauczycieli i pracowników akademickich. W 2024 roku subwencja dla uczelni zostanie zasilona dodatkowymi środkami z przeznaczeniem na 12,3-procentowy wzrost funduszu płac.

Łącznie nakłady na szkolnictwo wyższe i naukę wzrosną w roku 2024 o kilka miliardów złotych. ....”*

*źródło: www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka

Polskie Unie. Część IV.

Piotr Witakowski

7. Wewnętrzne koncepcje unii Polski po II wojnie światowej

7.1. Koncepcje w czasie PRL

Po opanowaniu Polski przez Związek Sowiecki i zdławieniu wszelkich ruchów niepodległościowych cenzura uniemożliwiła artykułowanie jakichkolwiek koncepcji politycznych oprócz chwalenia PRL i jej związku z ZSRR. W szczególności cenzurą zostały objęte wszelkie sprawy związane ze stosunkami polskoczechosłowackimi. Nachalnie natomiast propagowano zacieśnianie związku z „ojczyzną światowego proletariatu” aż do formalnej utraty suwerenności. Szczytowym tego momentem była zmiana konstytucji w lutym 1976 roku, gdy określono PRL jako państwo socjalistyczne, a do Konstytucji wpisano przewodnią rolę PZPR i przyjaźń z ZSRR¹[81]. Jedynym śladem niezależnej myśli politycznej były publikacje kierowanego przez Jerzego Giedrojcia paryskiego Instytutu Literackiego (miesięcznik *Kultura* i kwartalnik *Zeszyty Historyczne*)²[82]. Dominującą linią redakcyjną było przekonanie, że dla obrony przed rosyjskim imperializmem konieczny jest ścisły sojusz z niepodległą Ukrainą, co w okresie PRL wydawało się zupełnie nierealne.

7.2. Koncepcje unijne po odzyskaniu niepodległości

7.2.1. Grupa Wyszehradzka V4

Dopiero przemiany polityczne zapoczątkowane „rozmowami okrągłego stołu” otworzyły możliwości powrotu do samodzielnej polityki i szukania rzeczywistych sojuszy. Pierwszym efektem w tym zakresie było utworzenie w roku 1991 Grupy Wyszehradzkiej. Nazwa wzięła się od węgierskiego miasta Wyszehrad, w którym spotkali się w dniu 15 lutego 1991 prezydenci Polski (Lech Wałęsa) i Czechosłowacji (Václav Havel) oraz premier Węgier (József Antall). Na spotkaniu ustalono zasady przyszłej współpracy pomiędzy tymi państwami, a w szczególności ustalono, że będą wzajemnie konsultować i koordynować swoje działania oraz że na arenie międzynarodowej będą wzajemnie wspierać swoje dążenia. Głównymi założeniami była wspólna integracja z Europą i strefą atlantycką³[83]. Po rozpadzie Czechosłowacji na Czechy i Słowację w końcu 1992 roku Grupę Wyszehradzką stanowią 4 państwa i oznacza się ją symbolem V4. Można uważać, że stanowi ona początek realizacji idei Międzymorza. Dla finansowego wspierania międzynarodowych inicjatyw kraje V4 powołały w dniu 9 czerwca 2000 Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki (ang. International Visegrad Fund) z siedzibą w Bratysławie. Celem Funduszu jest rozwój współpracy w dziedzinie kultury, nauki i turystyki⁴[84].

7.2.2. Środkowoeuropejskie Porozumienie o Wolnym Handlu CEFTA

W roku 1992 w ramach Grupy zostało zawarte Środkowoeuropejskie Porozumienie o Wolnym Handlu CEFTA (Central European Free Trade Agreement) pomiędzy Polską, Czechami, Słowacją i Węgrami. Porozumienie wynikało z chęci zawiązania silniejszej współpracy politycznej. Celem porozumienia było zniesienie ceł w handlu między

---

¹ 81 https://pl.wikipedia.org/wiki/Konstytucja_Polskiej_Rzeczypospolitej_Ludowej

² 82 https://pl.wikipedia.org/wiki/Jerzy_Giedroyc

³ 83 https://pl.wikipedia.org/wiki/Grupa_Wyszehradzka

⁴ 84 https://pl.wikipedia.org/wiki/Mi%C4%99dzynarodowy_Fundusz_Wyszehradzki

krajami członkowskimi. Towary podzielono na kilka grup, w ramach których cła były stopniowo znoszone. Towary zaszeregowano do grup kierując się „wrażliwością” na konkurencję na rynkach państw członkowskich ⁵[85].

W latach późniejszych skład organizacji zmieniał się kilka razy (por. Rys. 17). Państwa należące do CEFTA, po przystąpieniu do Unii Europejskiej, przestawały być stronami układu. Do CEFTA należały lub należą wszystkie kraje objęte Kartą Wolnego Międzymorza poza Grecją, republikami bałtyckimi oraz Ukrainą i Białorusią.

7.2.3. Unia Europejska i NATO

W wyniku wieloletnich dyplomatycznych starań oraz reformy przeprowadzonej m.in. w sferze obronności w dniu 12 marca 1999 r. Polska została przyjęta do Sojuszu Północnoatlantyckiego NATO (North Atlantic Treaty Organization) ⁶[86]. Członkostwo w NATO rozwiązało jeden z najważniejszych problemów stawianych przed Federacją Środkowo-Europejską, tj. problem bezpieczeństwa i obronności. W dniu 1 maja 2004 r. Polska stała się członkiem Unii Europejskiej, a wraz z Polską 9 innych państw – Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Słowacja, Słowenia i Węgry ⁷[87]. Tym samym zostały do Unii przyjęte głównie państwa Międzymorza. Po przyjęciu do Unii w roku 2007 Rumunii i Bułgarii oraz w roku 2013 Chorwacji z krajów Międzymorza poza Unią pozostaje aspirujących do jej członkostwa 7 państw CEFTY oraz Białoruś i Ukraina.

Polska wchodząc do Unii ratyfikowała Traktat Nicejski zawarty w Nicei 26 lutego 2001 r. Traktat w art. 1 stwierdza, że „WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY ustanawiają między sobą WSPÓLNOTĘ EUROPEJSKĄ”, a w art. 3 p. c) że działania Wspólnoty obejmują „rynek wewnętrzny charakteryzujący się zniesieniem między państwami członkowskimi przeszkód w swobodnym przepływie towarów, osób, usług i kapitału” ⁸[88]. Powstał wspólny rynek będący realizacją postulatów z Karty Wolnego Międzymorza. Zniesiono również opłaty celne między państwami, oraz zastąpiono poszczególne taryfy dla państw zewnętrznych jedną wspólną (unia celna). Tak jak przystąpienie do NATO zapewniało bezpieczeństwo, tak członkostwo w Unii Europejskiej zapewniało warunki rozwoju gospodarczego. Przyczyniło się to szczególnie w pierwszym okresie do znacznego wzrostu obrotów handlowych pomiędzy państwami członkowskimi ⁹[89].

Niestety, kręgi kierownicze w Unii postanowiły przekształcić Unię w jedno państwo i w roku 2004 podpisały traktat o Konstytucji dla Europy. Gdy w referendum krajowych we Francji i Holandii traktat ten został odrzucony, w jego miejsce przygotowano nową wersję traktatu unijnego, do którego włożono treści z odrzuconego traktatu o Konstytucji. Ten nowy traktat zwany Traktatem Lizbońskim został uzgodniony przez szefów państw i rządów podczas szczytu UE w Lizbonie w dniach 18–19 października 2007 i podpisany 13 grudnia 2007 r. w lizbońskim Klasztorze Hieronimitów ¹⁰[90]. Generalnie biorąc Traktat Lizboński zwiększa uprawnienia Komisji Europejskiej kosztem uprawnień poszczególnych narodów, a dodatkowo dołączony do Traktatu został dokument o nazwie „Karta praw podstawowych Unii Europejskiej” ¹¹[91], w którym „prawa podstawowe” zostały zapisane w sposób tak nieokreślony, że można z nich wyprowadzić uzasadnienie, jakoby zbrodnia seksualna, pogwałcenie tradycyjnej obyczajowości i negacja odwiecznych tradycji narodowych były „prawami podstawowymi”, a Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej TSUE będzie miał prawo narzucać poszczególnym państwom zmiany ich ustawodawstwa. Podpisanie Traktatu Lizbońskiego w wielu krajach spotkało się z protestami. W Polsce znane było hasło „Nicea albo śmierć” (autorem był poseł Jan Rokita). Dla uchronienia swych krajów przed niekorzystnymi skutkami Traktatu Lizbońskiego Wielka Brytania i Polska podpisały Kartę praw podstawowych z warunkami określonymi w dodatkowym „Protokole Brytyjskim”, w którym zapisano, co następuje [91].

⁵ 85 https://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%9Arodkowoeuropejskie_Porozumienie_o_Wolnym_Handlu

⁶ 86 <https://www.gov.pl/web/nato/polska-w-nato-rp>

⁷ 87 <https://www.gov.pl/web/ue/polska-w-ue>

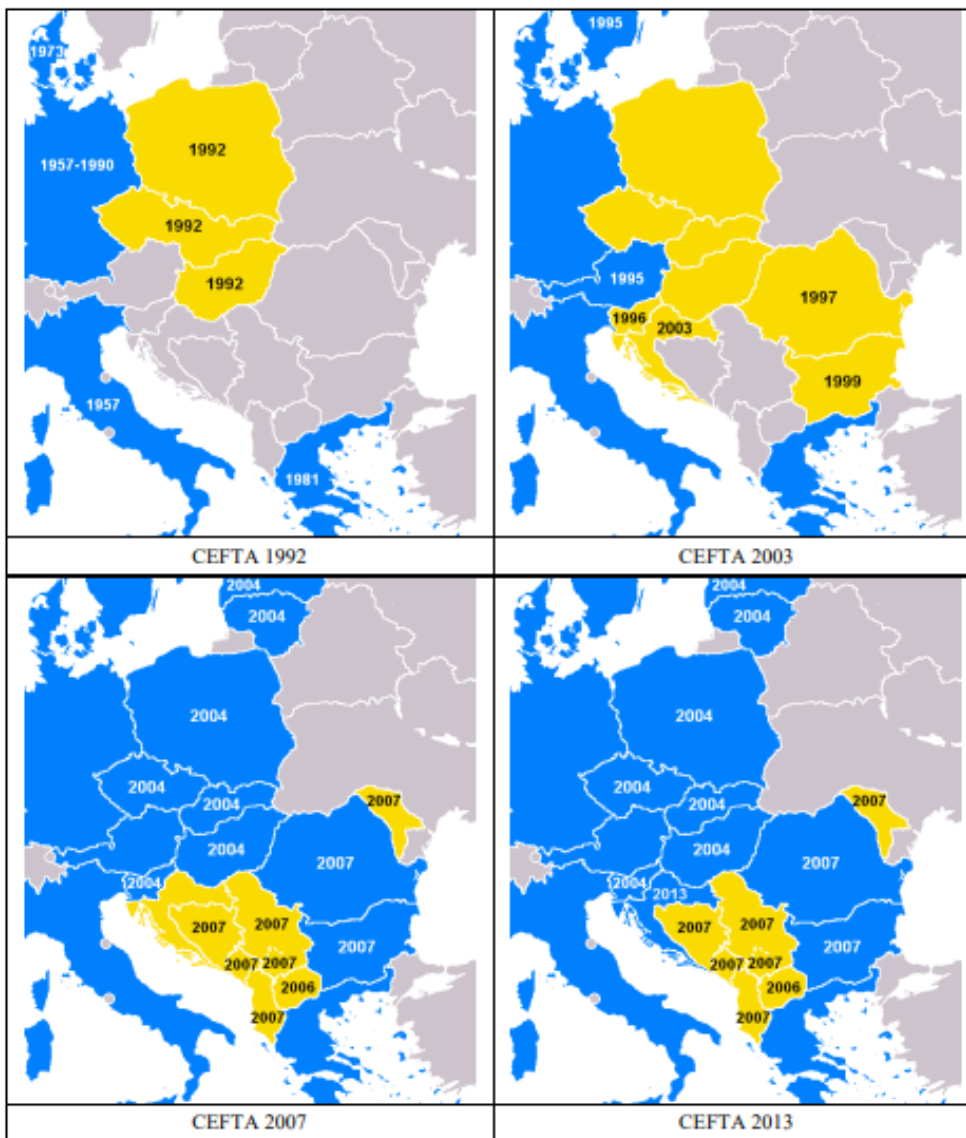
⁸ 88 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:12002E/TXT>

⁹ 89 https://pl.wikipedia.org/wiki/Wsp%C3%B3lnota_Europejska

¹⁰ 90 https://pl.wikipedia.org/wiki/Traktat_lizbo%C5%84ski

¹¹ 91 https://pl.wikipedia.org/wiki/Karta_praw_podstawowych_Unii_Europejskiej

Rys. 17. Zmiany w składzie Porozumienia CEFTA.

Daty na rysunkach wskazują na wstąpienie państwa do ugrupowania. Skład CEFTA w roku 1992 jest tożsamy ze składem Grupy Wyszehradzkiej. Skład CEFTA w roku 2003 - dołączyły Słowenia, Chorwacja, Rumunia i Bułgaria. Skład CEFTA w roku 2007 – z CEFTY do Unii Europejskiej przeszły: Polska, Czechy, Słowacja, Węgry, Rumunia, Bułgaria, Słowenia i Mołdawia; dołączyły do CEFTY: Bośnia i Hercegowina, Serbia, Czarnogóra, Kosovo, Albania i Macedonia Północna. Skład CEFTA w roku 2013 - przeszła z CEFTY do Unii Europejskiej Chorwacja [83].

Artykuł 1

1. Karta nie rozszerza zdolności Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

ani żadnego sądu lub trybunału Polski lub Zjednoczonego Królestwa do uznania, że przepisy ustawowe, wykonawcze lub administracyjne, praktyki lub działania administracyjne Polski lub Zjednoczonego Królestwa są niezgodne z podstawowymi prawami, wolnościami i zasadami, które są w niej potwierdzone.

2. W szczególności i w celu uniknięcia wszelkich wątpliwości nic, co zawarte jest w tytule IV Karty nie tworzy praw, które mogą być dochodzone na drodze sądowej, mających zastosowanie do Polski lub Zjednoczonego Królestwa, z wyjątkiem przypadków gdy Polska lub Zjednoczone Królestwo przewidziały takie prawa w swoim prawie krajowym.

Artykuł 2

Jeżeli dane postanowienie Karty odnosi się do ustawodawstw i praktyk krajowych, ma ono zastosowanie do Polski lub Zjednoczonego Królestwa wyłącznie w zakresie, w jakim prawa i zasady zawarte w tym postanowieniu są uznane przez ustawodawstwo lub praktyki Polski lub Zjednoczonego Królestwa.

Dalszy rozwój wydarzeń wskazał, że Komisja Europejska nie chce i nie przestrzega Protokołu Brytyjskiego, co doprowadziło do Brexitu, tj. wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej w dniu 31 stycznia 2020 r. ¹²[92].

7.2.4. Inicjatywa 16+1

W ostatnich 10 latach pojawiły się jeszcze cztery nowe przedsięwzięcia integrujące Polskę z krajami Międzymorza. Jednym z nich jest inicjatywa ze strony Chińskiej Republiki Ludowej z roku 2012 określana jako Inicjatywa 16+1. ChRL zaproponowała 16 krajom Międzymorza - Albanii, Bośni i Hercegowinie, Bułgarii, Chorwacji, Czarnogórze, Czechom, Estonii, Litwie, Łotwie, Macedonii, Polsce, Rumunii, Serbii, Słowacji, Słowenii i Węgrom – współpracę gospodarczą. Ponieważ w roku 2019 do inicjatywy dołączyła Grecja, a w latach 2021-2022 odłączyły się 3 republiki bałtyckie, obecnie jest to inicjatywa 14+1. Inicjatywa ta, nazywana jako Nowy Jedwabny Szlak lub Jeden Pas Jedna Droga OBOR (OBOR – One Belt One Road), ma stanowić format współpracy politycznej i gospodarczej. W założeniach obszarami współpracy są handel i inwestycje, a w szczególności rozbudowa infrastruktury i połączeń transportowych, przemysł i energetyka ¹³[93]. Chiny zapewniły imponujące finansowanie dla przedsięwzięć w ramach Inicjatywy. Finansowanie mają zapewnić banki chińskie i międzynarodowe na łączną kwotę 426 mld USD (w kwocie tej mieści się 1221 mld yuanów przeliczonych po kursie 0,14 na USD) ¹⁴[94].

7.2.5. Bukareszteńska Dziewiątka – B9

W wyniku konfliktu na Ukrainie odbyło się 22 lipca 2014 r. w Warszawie spotkanie przywódców dziewięciu państw Międzymorza - Bułgarii, Czech, Estonii, Litwy, Łotwy, Polski, Rumunii, Słowacji i Węgier (por. Rys. 18). Celem było omówienie m.in. konfliktu na Ukrainie oraz nadchodzącego szczytu NATO w Newport. Oficjalna inauguracja grupy, którą nazwano Bukareszteńską Dziewiątką – B9, miała miejsce rok później, tj. 4 listopada 2015 r. podczas minisztry państw wschodniej flanki NATO w Bukareszcie. Pod koniec szczytu, zorganizowanego z inicjatywy prezydentów Andrzeja Dudy i Klausa Iohannisa, obecni na nim przywódcy podpisali deklarację regulującą zasady współpracy militarnej ¹⁵[95]. Celem Bukareszteńskiej Dziewiątki jest wzmocnienie wschodniej flanki NATO, w szczególności obrona przed działaniami Rosji, pogłębianie współpracy militarnej między krajami Bukareszteńskiej Dziewiątki i zapewnienie stabilności i bezpieczeństwa krajów Europy Środkowo-Wschodniej.

Prezydenci, premierzy i ministrowie państw Bukareszteńskiej Dziewiątki spotykają się celem dokonywania bieżących uzgodnień. W szczycie z dnia 10 maja 2021 roku udział wziął zaproszony prezydent Stanów Zjednoczonych Joe Biden. Ostatni szczyt szefów państw z udziałem prezydenta Andrzeja Dudy i sekretarza generalnego NATO Jensa Stoltenberga odbył się w Bukareszcie w dniu 10 czerwca 2022. Ostatnie spotkanie ministrów obrony państw Bukareszteńskiej Dziewiątki odbyło się w kwaterze głównej NATO w Brukseli w dniu 14.10.2022. Celem była analiza sytuacji na Ukrainie i koordynacja pomocy militarnej. Do udziału w rozmowach zaproszony został także amerykański sekretarz obrony Lloyd Austin [96]. sytuacji na Ukrainie i koordynacja pomocy militarnej. Do udziału w rozmowach zaproszony został także amerykański sekretarz obrony Lloyd Austin ¹⁶[96].

7.2.6. Inicjatywa Trójmorza - 3SI

Nie mniej istotnym przedsięwzięciem jak B9 jest Inicjatywa Trójmorza oznaczana symbolem 3SI (Three Seas Initiative), 3M lub ABC symbolizującego 3 morza – Adriatyckie, Bałtyckie i Czarne. Inicjatywa zapoczątkowana została przez prezydentów Polski Andrzeja Dudę i Chorwacji Kolindę Grabar-Kitarović w celu urzeczywistnienia koalicji Międzymorza [73]. Obejmuje 12 krajów - Austrię, Polskę, Bułgarię, Chorwację, Czechy, Estonię, Litwę, Łotwę, Ru-

¹² 92 [https://pl.wikipedia.org/wiki/Brexit#:~:text=Brexit%20\(ang.,00%20czasu%20lokalnego%20E2%80%93%20GMT\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Brexit#:~:text=Brexit%20(ang.,00%20czasu%20lokalnego%20E2%80%93%20GMT)).

¹³ 93 <https://pl.wikipedia.org/wiki/16%2B1>

¹⁴ 94 Monika Bąk „Inicjatywa „16+1” z perspektywy krajów Europy Środkowej i Wschodniej”, Kwartalnik Nauk o Przedsiębiorstwie, 2018 / 2

¹⁵ 95 https://pl.wikipedia.org/wiki/Bukareszta%C5%84ska_Dziewi%C4%85tka

¹⁶ 96 <https://polskieradio24.pl/5/1223/Artykul/3053140,sytuacja-na-ukrainie-dzis-spotkanie-ministrow-obronybukaresztenskiej-dziewiatki>

munie, Słowację, Słowenię i Węgry. Pierwsze spotkanie Inicjatywy miało miejsce 29 września 2015 r. w Nowym Jorku, natomiast formalny I szczyt Trójmorza odbył się 25 sierpnia 2016 r. w Dubrowniku ¹⁷[97]. Przyjęta wspólna deklaracja w sprawie Inicjatywy Trójmorza zakłada perspektywę sojuszu gospodarczego w przekonaniu, że dzięki poszerzeniu istniejącej już współpracy w dziedzinie energii, transportu, komunikacji cyfrowej oraz sektorów gospodarczych Europa Środkowa i Wschodnia staną się bardziej bezpieczne i bardziej konkurencyjne, przyczyniając się tym samym do wzmocnienia Unii Europejskiej jako całości. II szczyt Inicjatywy Trójmorza miał miejsce 6–7 lipca 2017 r. w Warszawie. Współgospodarzami szczytu byli prezydenci Polski Andrzej Duda i Chorwacji Kolinda Grabar-Kitarović, a gościem specjalnym był prezydent USA Donald Trump. Inicjatywa Trójmorza jest oceniana w EU i w USA jako przedsięwzięcie ważne dla gospodarki światowej. Niemcy, starając się zachować kontrolę nad obszarem Międzymorza, dołączyły do Inicjatywy Trójmorza jako obserwator. USA uznały tę Inicjatywę za ważną ze względu na możliwość powstrzymania na terenie Międzymorza rosnących wpływów chińskich realizowanych za pomocą Inicjatywy 16+1. USA dołączyły również do Inicjatywy Trójmorza jako obserwator i zadeklarowały finansowanie inicjatywy w wielkości 1 mld USD. Podczas III szczytu, który odbył się w dniach 17–18 września 2018 r. w Bukareszcie, powołano do życia Fundusz Trójmorza 3SIF (Three Seas Initiative Investment Fund) ¹⁸[98]. 15 lutego 2020 r., podczas 56. Monachijskiej Konferencji Bezpieczeństwa, sekretarz stanu Mike Pompeo ogłosił, że Stany Zjednoczone (USA) zamierzają przekazać państwom zaangażowanym w Inicjatywę Trójmorza (TSI) do 1 mld dol. na inwestycje energetyczne ¹⁹[99]. Celem Funduszu jest pobudzenie i przyspieszenie rozwoju gospodarczego obszaru Trójmorza dzięki ulepszeniu oraz rozbudowie infrastruktury. Chodzi w szczególności o ulepszenie łączności drogowej, kolejowej i cyfrowej na osi północ-południe. Ostatni VII szczyt Inicjatywy Trójmorza odbył się 20–21 czerwca 2022 w Rydze. Postanowiono na nim o ustanowieniu z Ukrainą specjalnego partnerstwa z państwami Trójmorza ²⁰[100]. Polska prowadzi politykę integracji gospodarczej, energetycznej i komunikacyjnej z państwami Trójmorza bez naruszania spójności UE [73].

Rys. 18. Państwa Bukareszteńskiej Dziewiątki [95].

¹⁷ 97 <https://www.gov.pl/web/dyplomacja/trojmorze>

¹⁸ 98 https://pl.wikipedia.org/wiki/Fundusz_Inwestycyjny_Inicjatywy_Tr%C3%B3jmorza

¹⁹ 99 <https://ies.lublin.pl/komentarze/deklaracja-wsparcia-finansowego-usa-dla-inicjatywy-trojmorza/>

²⁰ 100 <https://pl.wikipedia.org/wiki/Tr%C3%B3jmorze>

7.2.7. Trójkąt Lubelski – L3

Ważnym ugrupowaniem łączącym 3 kraje Międzymorza - Litwę, Polskę i Ukrainę - jest tzw. Trójkąt Lubelski – L3. Ugrupowanie to utworzone zostało 28 lipca 2020 roku w Lublinie dla współpracy politycznej, ekonomicznej, kulturalnej i społecznej między trzema państwami. Jego celem jest wzmocnienie dialogu pomiędzy tymi państwami oraz pomoc Ukrainie w odzyskaniu integralności terytorialnej i integracji z Unią Europejską i NATO. W dniu 7 lipca 2021 r., z okazji 230. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja oraz Zaręczenia Wzajemnego Obojga Narodów dnia 20 października w 1791 r., odbyło się w Wilnie spotkanie szefów dyplomacji krajów zrzeszonych w L3. Podczas tego spotkania szefowie dyplomacji podpisali dwa ważne dokumenty. Jednym z nich jest „Deklaracja o wspólnym europejskim dziedzictwie i wspólnych wartościach” narodów dawnej Rzeczypospolitej – Korony Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego [101]. Dokument stanowi wyraz historycznych związków trzech państw i narodów, otwartych na przyszłe członkostwo demokratycznej Białorusi. Drugim podpisanym wtedy dokumentem jest „Plan współpracy pomiędzy Rzeczpospolitą Polską, Republiką Litewską i Ukrainą w ramach Trójkąta Lubelskiego” zwany mapą drogową Trójkąta. Dokument ustala zasady współpracy państw L3 w zakresie współpracy politycznej, bezpieczeństwa i obronności militarnej, bezpieczeństwa energetycznego i współpracy w zakresie rozwoju gospodarczego i infrastruktury ²¹[101].

---

²¹ 101 <https://www.gov.pl/web/dyplomacja/deklaracja-ministrow-spraw-zagranicznych-panstw-trojkata-lubelskiego-wspolnym-dziedzictwie-europejskim-i-wspolnych-wartosciach>

Zbigniew Bleszyński (mój ojciec)

Tomasz Bleszyński

Rodzeństwo Bleszyńskich. 001 - Od lewej; Zofia, Zbigniew, Stanisław, Janina, Józefa.jpg

Czwarty w kolejności z rodzeństwa Bleszyńskich.

Po moim ojcu została mi w pamięci jedna scena. Jak przez mgłę pamiętam, kiedy ktoś mówi:

-...to twój tata,

naprzeciwko mnie jakaś postać w koszuli i spodniach. Ja się rzucam do tej postaci i jestem szybko odciągnięty (ojciec miał początki gruźlicy i dodatkowo był po przeziębionym zapaleniu płuc). To wszystko. Reszta to wspomnienia bliskich, zachowana korespondencja, kilkadziesiąt szkiców rysunków (karykatur) autorstwa ojca, zdjęcia i wierszowana bajeczka dla dzieci, którą napisał dla mnie w ostatnich tygodniach życia (ubolewał, że nie zdąży już jej zilustrować, i faktycznie nie zdążył), komplet narysowanych na kartonie zwierzątek domowych – ozdoby choinkowe, i kryształowy wazonik – nagroda z turnieju tenisowego. Obdarzony bardzo dużym poczuciem humoru przelewał swoje żarty na papier w postaci stosunkowo krótkich wierszyków, nie poetyckich wierszy ale właśnie wierszyków. Kilkanaście zachowało się do dzisiaj. Był postacią niezwykłą. Uzdolniony wszechstronnie, podobnie jak najmłodsza z sióstr ciocia Zofia z Bleszyńskich Filipkowska. Nie słyszałem tylko o uzdolnieniach muzycznych ojca. Chyba tylko tego brakowało. Był doskonałym sportowcem: jazda konna (były ułan z 1919 i 1920 roku), strzelectwo (polował), tenis (członek sekcji tenisa przedwojennej Legii), automobilista (członek Automobilklubu). Ojciec odznaczał się wyjątkowymi zdolnościami rysunkowymi, był doskonałym karykaturzystą. W 1928 roku po meczu tenisowym z Danią o puchar Davisa narysował ojciec całą serię karykatur zawodników duńskich, a następnie stopniowo poszerzał tę kolekcję umieszczoną na ścianach domku klubowego. Zniszczyli ją Niemcy w 1939 roku. Znał kilka języków (francuski, niemiecki, rosyjski). Ukończył w 1933 roku architekturę na Politechnice Warszawskiej. Niezwykle dowcipny i towarzyski był zawsze duszą towarzystwa. Jeden ze znajomych widząc ojca wsiadającego na dworcu do wagonu 3-ciej klasy (w PKP przed wojną i jeszcze wiele lat po wojnie w składach pociągów pasażerskich znajdowały się wyłącznie wagony 2-giej – z miękkimi siedzeniami, i 3-ciej klasy – twarde drewniane siedzenia) zwrócił się do niego ze słowami:

- pan, panie Bleszyński w 3-ciej klasie? Dlaczego?

- bo nie ma 4-tej,
odpowiedział ojciec.

Innym razem dowiadując się, że ktoś niespodziewanie otrzymał jakiś bardzo duży spadek zapisany w testamencie, skomentował to słowami:

- że też zawsze ktoś komuś kiedyś gdzieś coś, a mnie nigdy nigdzie nikt nic.

Ojciec odznaczający się dużym poczuciem humoru do wszystkiego podchodził ze specyficznym dystansem. Przed jednym z turniejów tenisowych, w którym miał brać udział zaprowadził ciotkę Krysię (Janina Błęszyńska) do gabloty z wystawionymi nagrodami dla przyszłych zwycięzców i kazał jej wybierać:

- wygram dla ciebie i dostaniesz ode mnie w prezencie to, co sobie wybierzesz.

Cioci spodobał się kryształowy wazonik będący nagrodą za III miejsce w konkursie. Czy było to po sportowemu? Nie wiem. Ale grał tak, żeby wygrać wazonik. Jakimś cudem wazonik ocalał i odziedziczyłem go po śmierci cioci.

Nic więc dziwnego, że budził wiele zazdrości wśród rówieśników, którzy będąc bardziej jednostronni próbowali jakoś odegrać się na ojcu. Czym innym więc niż złośliwością był fragment książki „Ziele na kraterze” Melchiora Wańkowicza, który w mistrzowskim wprawdzie literacko stylu pisał „...amerykańscy Błęszyńscy”, „...literaccy Błęszyńscy”, jako przykład osób zajmujących się w danym okresie tym za co akurat sami ponosili odpowiedzialność, w sytuacji ojczyzny znajdującej się w śmiertelnym niebezpieczeństwie. Nie wiadomo co zdaniem Wańkowicza mieliby wtedy robić? Musiał mu ojciec zdrowo dopiec skoro pozwolił sobie na tego rodzaju porównanie. Miał więc Wańkowicz ojcu za złe, jego zaangażowanie w budowę elektrycznej windy na plażę w Jastrzębiej Górze wtedy, kiedy wszyscy przewidywali rychły wybuch wojny z Niemcami w 1939 roku. Posłużył się przy tym dość perfidnym kłamstwem pisząc, że winda była budowana „...wprost z plaży do hallu hotelowego (pod hotel nie zaczynało kłaść jeszcze nawet fundamentów).” Ojciec nie był żadnym amerykańskim, ani literackim Błęszyńskim w rozumieniu Wańkowicza, tylko człowiekiem, który zawsze robił w danej sytuacji to, co trzeba było robić w interesie Polski i Polaków. Zalewał więc mistrz Melchior Wańkowicz Niemcom sadła za skórę na papierze – „Na tropach Smętka”, a później krzepił serca polskie relacją o zwycięstwach we Włoszech – „Monte Cassino”, podczas gdy ojciec przed wojną w 11-to osobowym zespole kierowanym przez wujka Stanisława Filipkowskiego projektował i budował kompleks miejski Gdyni stanowiący zaplecze dla najnowocześniejszego w latach 20-tych XX wieku portu wojennego i handlowego na Bałtyku. Natomiast windę przy współpracy panów inżynierów architektów Zbigniewa Kupca i Tadeusza Kossaka zaprojektował ojciec – sam inwalida z 1919 roku – z myślą o poruszających się na wózkach inwalidzkich weteranach wojny polsko – bolszewickiej, którzy przebywając w sanatorium wybudowanym z inicjatywy mojego stryjecznego dziadka Józefa Błęszyńskiego (udziałowiec Towarzystwa Ubezpieczeniowego PRUDENTIAL w Warszawie i większościowy udziałowiec spółki JASTGÓR w Jastrzębiej Górze, której dyrektorem był pan Henryk Drozdowski), pozbawieni byli możliwości korzystania z plaży i kąpieli w morzu. No i winda nie łączyła plaży z żadnym hallem hotelowym, tylko zwyczajnie prowadził do niej specjalny pomost od chodnika, umożliwiający pokonanie w poziomie dystansu wynikającego ze stromizny wysokiego nadmorskiego stoku na wydmach.

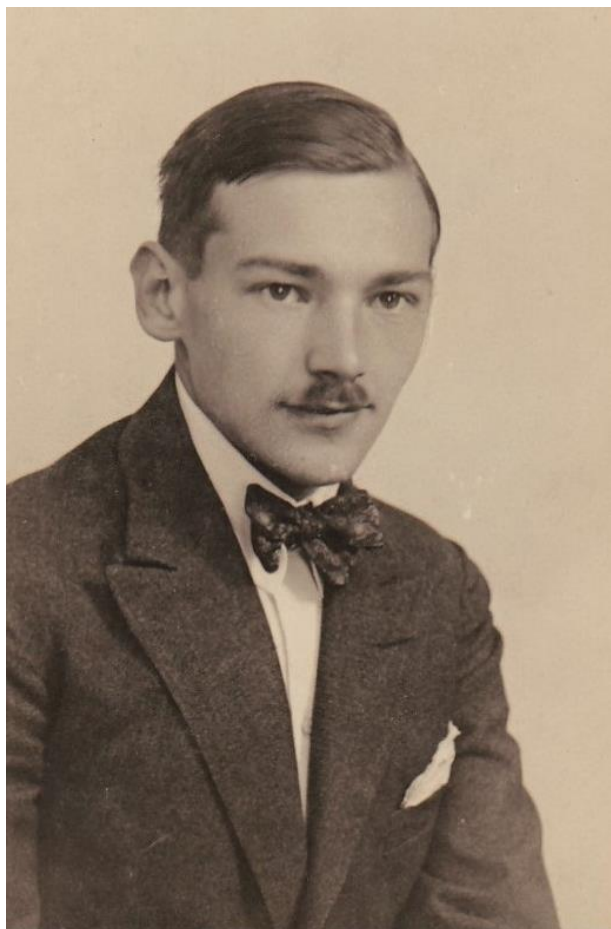
Inwalidą zaś został w końcu 1919 roku w dość nietypowych okolicznościach. Będąc wraz z wujem Ludkiem Sendekiem na patrolu, trafili do osady ukraińskiej. Było zimno, więc zmarzniętych „sojuszników” miejscowi chłopcy poczęstowali naparem kwiatu lipowego (herbaty przecież na tamtym terenie nie było). Wujka coś tknęło, ogarnął go niepokój. Nie wypił swojej porcji, w przeciwieństwie do ojca, który z właściwą sobie brawurą i odrobiną fanfaronady zwrócił się do wujka:

- nie chcesz, to nie. Będzie więcej dla mnie.

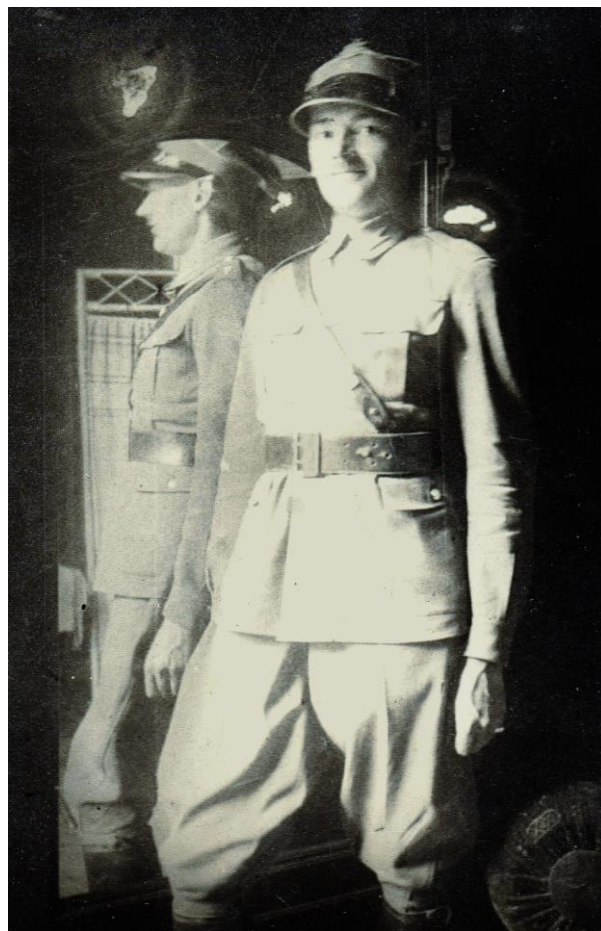
I wypił z obu kubków. Co do tego napoju było dodane, nie wiadomo? Do swoich, wujowi udało się go dowieźć już nieprzytomnego, przerzuconego przez kulbakę tak, jak to teraz widuje się czasem w westernach. To najprawdopodobniej wtedy z ręki zsunął mu się sygnet herbowy bliźniaczy z sygnetem stryja Stanisława.

Gdyby nie szybka, fachowa pomoc lekarza pułkowego – ciotki Krysi (Janina Błęszyńska), ojciec nie przeżyłby. Utracił wtedy $\frac{3}{4}$ żołądka przeżartego jakimś kwasem. Od tej pory musiał odżywiać się w specjalny sposób – jeść bardzo małe ilości, za to często. Tego rodzaju otrucie nie mogło być uznane za ranę odniesioną na polu bitwy ale powstając w bezpośrednim związku z działaniami wojskowymi, uniemożliwiło mu zarazem dalsze pełnienie służby na 1-szej linii frontu. Został więc odkomenderowany na 2 miesiące do Inspektoratu Kawalerii w Warszawie,

a następnie wiosną 1920 brał udział w organizacji plebiscytu na Warmii. Nie przeszkodziło mu to jednak ani w aktywności sportowej, ani w życiu zawodowym, czy towarzyskim. Ojciec jeszcze w stopniu kaprała, został po szarży pod Wołczkiem (obecnie wieś nazywa się Wołczyny) odznaczony Krzyżem Walecznych za wyniesienie spod ostrzału bolszewickich ciężkich karabinów maszynowych ciężko rannego dowódcy I-go szwadronu podchorążego Doruchowskiego. Ponieważ zdarzyło się to w listopadzie 1920 roku wnioskuję, że ojciec nie bacząc już na stan zdrowia powrócił na front i do końca kampanii uczestniczył w dalszych walkach. Zdemobilizowano go w stopniu plutonowego w 1921 roku. Stopień podporucznika rezerwy uzyskał w 1928 roku. Z arkusza ewidencyjnego wynika, że podczas działań wojennych przeciwko Ukraińcom i bolszewikom brał udział w bitwach pod Lwowem, Bełzem, Sokalem, Żółkwią, Pińskiem, Łunińcem, Bobrujskiem, Równem i Kryłowem. Według zapisu z 1934 roku ojciec otrzymał kategorię zdrowia „D” jako zdolny do służby tylko w pospolitym ruszeniu, ale jednocześnie PKU Gdynia ujmował go w ewidencji 4-go batalionu czołgów i samochodów pancernych.

I połowa lat 20-tych XX wieku.
Zbigniew Bleszyński

Zbigniew Bleszyński w mundurze po mobilizacji we wrześniu 1939 roku. Oficer II oddziału Sztabu Głównego Wojska Polskiego

Aż do wybuchu 2-giej wojny ojciec przebywał w Gdyni, mieście które współtworzył. Był tam nawet sekretarzem Oddziału Wybrzeże Stowarzyszenia Architektów Rzeczypospolitej Polskiej (SARP) do 1939 roku. Nic mi nie wiadomo o przedwojennych zamierzeniach rządowych odnośnie Śląska i Katowic, ale ponieważ zachowały się dokumenty (legitymacja służbowa i angaż) świadczące o rozpoczęciu pracy w Urzędzie Miejskim w Katowicach w ostatnich dniach sierpnia 1939 roku, sądzę, że coś planowano. Oczywiście wybuch wojny zniweczył te zamiary. Ojciec nigdy nie zaczął tam pracować.

***

W sierpniu b. r. w internecie pojawiła się informacja, że Dr John F. Clauser, zdobywca Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki w 2022 r. za pracę nad mechaniką kwantową, podpisał Światową Deklarację Klimatyczną Clintel, jako drugi po laureacie Nagrody Nobla fizyku prof. Ivar Giaever. Głównym przesłaniem Deklaracji jest: „nie ma zagrożenia klimatycznego”. Liczba naukowców i ekspertów którzy podpisali Światową Deklarację Klimatyczną (przedstawioną w Wiadomościach KSN, nr 7-8/2023) przekroczyła 1600 osób. O dorobku naukowym Clusera, także w zakresie modelowania zmian klimatu, piszemy poniżej.

Szybciej niż światło i termostat zachmurzenia - John Clauser

Wojciech Pillich

Tytułowe hasła łączy osoba doktora Johna Clusera, laureata Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki w roku 2022, za pracę nad mechaniką kwantową. Nagrodę otrzymał wraz z Alainem Aspectem i Antonem Zeilingerem za “eksperymenty ze splątanymi fotonami, ustalające naruszenie nierówności Bella i pionierską informatykę kwantową”.

Zgodnie z matematyczną nierównością Bella twierdzono, że “żadna lokalna teoria zmiennych ukrytych nie może opisać wszystkich zjawisk mechaniki kwantowej”. Natomiast John Clauser, w roku 1972, opracował praktyczny eksperyment popierający mechanikę kwantową i w mikroświecie naruszający nierówność Bella. Był to kolejny ważny dowód mówiący, że mechaniki kwantowej nie można zastąpić przez żadną teorię wykorzystującą ukryte zmienne. Innymi słowami: prawa mechaniki kwantowej są słuszne. Wbrew podstawom teorii względności.

Zjawisko tzw. stanów splątanych jest podstawowe dla fizyki kwantowej – dotyczy ono dwóch lub więcej cząstek, które zachowują się jak jedność, nawet gdy są rozdzielone. To, co dzieje się z jedną z cząstek w stanie splątanym, przekłada się na kondycję drugiej z cząstek, nawet jeżeli są one daleko od siebie, co najwyraźniej wymaga komunikacji **przekraczającej prędkość światła**, co jest sprzeczne z teorią względności. Dzieje się natychmiast. Powątpiewając o tym zjawisku, Albert Einstein nazwał je „upiornym działaniem na odległość”. Wybitny fizyk, dr Edwin Jaynes, powiedział, że praca doktora Clusera „z pewnością zapisze się jako jedno z najbardziej niesamowitych osiągnięć intelektualnych w historii nauki”²².

Możliwości manipulowania stanami splątanymi dają dostęp do narzędzi o praktycznie nieograniczonym potencjalne. Są one podstawą do rozwoju komputerów kwantowych, a także projektowania algorytmów kryptografii kwantowej. Więcej o Nagrodzie Nobla z fizyki kwantowej, jej historii i znaczeniu w publikacji Uniwersytetu Jagiellońskiego²³.

Wybitny umysł dr Clauser spożytkował także dla opracowania modelu klimatycznego, który do istniejących modeli, dodaje nowy znaczący dominujący proces. Cytując za źródłem²⁴: „Proces ten bazuje na świetle widzialnym odbitym przez chmury cumulus, które pokrywają średnio połowę Ziemi. Istniejące modele znacznie nie doceniają tego sprzężenia zwrotnego chmur, które zapewniają bardzo potężną, dominującą termostatyczną kontrolę temperatury ziemi.

Widziane z kosmosu od strony słońca w świetle widzialnym, jasne, białe chmury zmiennie pokrywają od jednej trzeciej do dwóch trzecich powierzchni Ziemi. Chmury te z kolei odbijają około 90% padającego na nie światła słonecznego i wracają [światło] w przestrzeń kosmiczną. Światło słoneczne docierające do powierzchni Ziemi

²² Nobel Laureate John Clauser Elected to CO2 Coalition Board of Directors

<https://co2coalition.org/publications/nobel-laureate-john-clauser-elected-to-co2-coalition-board-of-directors/>

²³ Nobel z fizyki dla informatyki kwantowej. Projektor Jagielloński, 04/10/2022. https://nauka.uj.edu.pl/aktualnosci/-/journal_content/56_INSTANCE_Sz8leL0jYQen/74541952/151695786

²⁴ Nobel Laureate John Clauser Elected to CO2 Coalition Board of Directors

<https://co2coalition.org/publications/nobel-laureate-john-clauser-elected-to-co2-coalition-board-of-directors/>

w obszarze bezchmurnym, którego dwie trzecie pokrywają oceany, jest pochłaniane i odparowywując wodę morską, tworzy chmury cumulusowe. Wytwarza chmury w coraz większym stopniu, gdy zachmurzenie jest zbyt małe, a temperatura jest zbyt wysoka i odwrotnie, gdy zachmurzenie jest zbyt duże. Powstaje w ten sposób kontrolowana przez sprzężenie zwrotne zmienność zachmurzenia, zapewniająca następnie potężnej mocy wejściowej termostat, który stabilizuje dopływ ciepła do powierzchni ziemi i jej temperaturę. Zmiany współczynnika przenikania ciepła przez promieniowanie (tzw. wymuszenie radiacyjne) związane ze zmianami zawartości dwutlenku węgla w atmosferze są prawie o dwa rzędy wielkości mniejsze niż efektywna stabilizacja mocy wejściowej zapewnianej przez **termostat zachmurzenia**. W porównaniu z tym rolę dwutlenku węgla można zatem uznać za znikomą. Należy zauważyć, że raporty Międzypaństwowego Zespołu ds. Zmian Klimatu ONZ (ICPP) i Narodowej Akademii Nauk wielokrotnie przyznają, że skutki chmur rzeczywiście stanowią największą niepewność w ich prognozach klimatycznych. Organizacje te jednak poczyniły niewielkie postępy w radzeniu sobie z tymi brakami.”

Tak więc John Clauser, po wykluczeniu alternatywnego wyjaśnienia mechaniki kwantowej, objaśniając termostat zachmurzenia, łamie drugie tabu w nauce „wszystkich naukowców” i polityce.

John Clauser, ponownie nie boi się płynąć pod prąd. Podczas Quantum Korea 2023, określił Międzypaństwowy Zespół Narodów Zjednoczonych ds. Zmian Klimatu (IPCC) jako „jedno z najgorszych źródeł niebezpiecznej dezinformacji”. Powiedział, że „Wierzę, że zmiany klimatyczne nie są kryzysem”. Poinformował prezydenta USA Joe Bidena, że nie zgadza się z jego polityką klimatyczną. Skrytykował narrację o tzw. „kryzysie klimatycznym” i określił ją jako „niebezpieczną korupcję nauki”²⁵. Swoje poglądy rozwinął w wywiadzie dla *The Epoch Times* z 26 lipca br., którego omówienie obszernie przytoczono za jego autorem²⁶: „Jesteśmy całkowicie zalani pseudonauką”.

„...[Dwutlenek węgla] może, ale nie musi, być wytwarzany przez ludzi” „To naprawdę nie ma znaczenia, skąd pochodzi”.

Fizyk stwierdził, że wierzy, że obiektywna nauka o klimacie została poświęcona polityce. Jego zdaniem dominacja polityki jest tym gorsza, że na inicjatywy klimatyczne przeznaczono już tak dużo pieniędzy. „Mówimy o bilionach dolarów” – powiedział, dodając, że wpływowi ludzie nie chcą słyszeć, że popełnili „błędy warte bilion dolarów”.

W ostatnich latach Międzynarodowy Fundusz Walutowy skupiła się głównie na klimacie. Urzędnicy położyli szczególny nacisk na międzynarodowe podatki od emisji dwutlenku węgla. „Z najnowszej analizy MFW wynika, że kraje o dużych emisjach muszą wprowadzić podatek od emisji dwutlenku węgla, który szybko wzrośnie do 75 dolarów za tonę w 2030 r.” – czytamy na stronie internetowej agencji poświęconej łagodzeniu zmiany klimatu.”

John Clauser jako laureat Nagrody Nobla miał wygłosić wykład na temat modelowania klimatu przed Międzynarodowym Funduszem Walutowym ONZ (MFW). Lecz po przeczytaniu podsumowania wykładu, w trybie pilnym został on odwołany na kilka dni przed planowanym terminem.

Zatem, „Cokolwiek robisz, nie możesz kwestionować „nauki”, nawet jeśli jesteś laureatem Nagrody Nobla”²⁷.

***

²⁵ Forgeng M.: Ich glaube nicht an Klimakrise“ – Nobelpreisträger vom IWF eingeladen. *The Epoch Times*, 25. Juli 2023. <https://www.epochtimes.de/politik/ausland/ich-glaube-nicht-an-klimakrise-nobelpreistraeger-vom-iwf-ausgeladen-a4350720.html>

²⁶ Worcester N.: EXCLUSIVE: “We Are Totally Awash in Pseudoscience”: Nobel Prize-Winning Physicist on Climate Agenda. *The Epoch Times*, 29.07.2023. <https://www.theepochtimes.com/us/exclusive-we-are-totally-awash-in-pseudoscience-nobel-prize-winning-physicist-on-climate-agenda-5430650>

²⁷ Steinman Joshua - przedsiębiorca zajmujący się cyberbezpieczeństwem, który zasiadał w Radzie Bezpieczeństwa Narodowego administracji prezydenta Trumpa.

Alpy Retyckie

Antoni Winiarski

Nazwa gór nawiązuje do rzymskiej prowincji oraz ludu retyckiego podbitego przez cesarza Augusta w 15 roku przed Chr.

Alpy Retyckie są najwyższą częścią Alp Wschodnich z dominującym Piz Bernina w Austrii o wysokości 4049 m n.p.m. Składają się z wielu pasm górskich rozdzielonych dolinami rzek i przełęczami. Leżą w granicach Szwajcarii, Włoch, Austrii i Liechtensteinu. Zachodnią ich granicę stanowi przełęcz Splügenpass 2115 m n.p.m. Wschodnia granica Alp Retyckich nie jest dokładnie określona. Umiejscawia się ją na przełęczu Timmelsjoch 2509 m n.p.m., albo na przełęczu Brenner 1374 m n.p.m., albo jeszcze bardziej na wschód, na przełęczu Birnlücke 2665 m n.p.m.

Ludność posługuje się głównie trzema językami: romasz - jednym z języków retroromańskich, alemańskim dialektem języka niemieckiego i językiem włoskim. Gospodarka opiera się na turystyce. Kolejki górskie i wyciągi narciarskie, dobrze utrzymana sieć szlaków turystycznych, schroniska górskie, hotele i campingi oraz doskonałe warunki do uprawiania alpinizmu, są podstawą turystyki. Wspaniałe górskie panoramy, lodowce i malownicze doliny rzek oraz bogata przyroda, zachęcają do zwiedzenia tej części Alp. Dobrymi miejscowościami skąd można wyruszyć, aby zachwycać się urokiem Alp Retyckich, są Innsbruck (Austria), Sankt Moritz (Szwajcaria) i Merano (Włochy).

Na wycieczki wyruszyliśmy z campingów w **Ried im Oberinntal** (Austria) i **Morteratsch** (Pontresina, Szwajcaria). Przez Ried przechodzi droga rzymska Claudia Augusta, łącząca północne Włochy z południowymi Niemcami. Zbudowana została w latach 46-47 przez cesarza Klaudiusza (10 r. przed Chr.-54 r.). W Ried, obok zamku Sigmundstried, jest ogród ziół wzmiankowany w 1120 r.

Schronisko Wiesbadener Hütte 2443 m n.p.m.
i Piz Buin 3312 m n.p.m.

Silvretta, lodowiec, studnia lodowa.

Z Ried im Oberinntal w austriackim Tyrolu **jedziemy do ekskluzywnego kurortu Ischgl położonym 1400 m n.p.m. Działa tu Silvrettaseilbahn – 45 kolejek i wyciągów udostępniających masyw Silvretta na granicy austriacko-szwajcarskiej. Na stromych stokach doliny w Galtür 1584 m n.p.m. widzimy płoty i zapory antylawinowe. Dojeżdżamy do zapory na jeziorze Silvretta 2030 m n.p.m., z elektrownią 134 mln kWh i idziemy do schroniska Wiesbadener Hütte 2443 m n.p.m.**

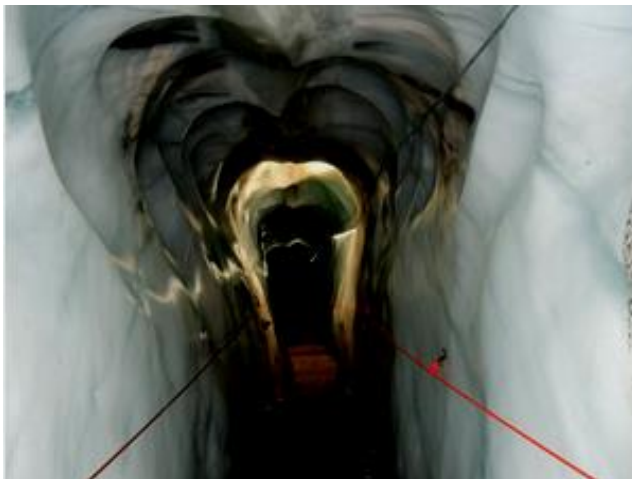

Jeziro zaporowe Resia 1498 m n.p.m., wieża zatopionego romańskiego kościoła w Graun im Vinschgau (Curon Venosta).

Widok z przetęczy pod Wiesjagglkopf ok. 3050 m n.p.m.

Następnego dnia odwiedzamy **Graun im Vinschgau** we **włoskim Tyrolu Południowym**. Jezero zaporowe zatopiło wioskę, została się tylko wieża kościelna. Jedziemy do Melago, skąd idziemy do schroniska **Weißkugel Hütte (Rifugio Pio XI)** 2542 m n.p.m. Oglądamy lodowce Bärenbart, Langtauferer i Gepatsch.

Lodowa Jaskinia. Kaunteraler.

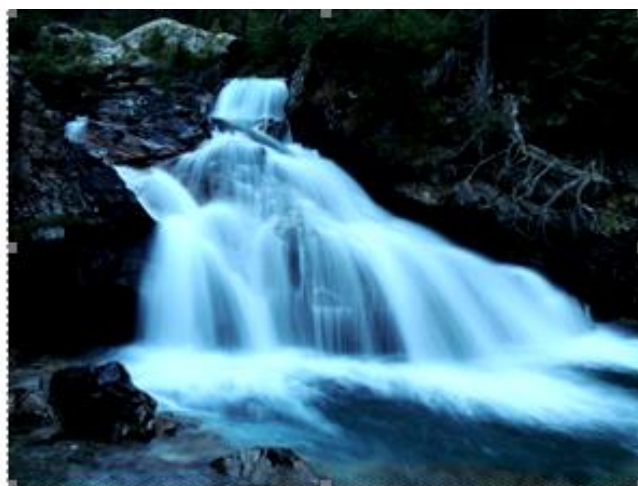
Rzymska warownia i cmentarz. Ladis.

W niedzielę, po Mszy św. w Ried w kościele św. Leonarda z XVIII w., pozostajemy w Tyrolu. Kolejką linową dojeżdżamy do **Gletscherrestaurant** (Lodowej restauracji, 2750 m n.p.m.) i wchodzimy na przetęcz pod Wiesjagglkopf ok. 3050 m n.p.m. Przez lodowiec **Kaunertaler Gletscher** idziemy do lodowej jaskini i do miejsca, skąd spod lodowca wypływa woda. Przechylone słupy nieużywanego wyciągu zbudowane na lodowcu świadczą o tym, że lodowiec się porusza. Wjeżdżamy kolejką na **Karlesjoch** 3108 m n.p.m., a następnie koło jeziora zaporowego Gepatsch wracamy na camping w Ried. Wieczór umila nam zespół „Musik Ried”.

W poniedziałek oglądamy malowane domy w **Ladis**, jedziemy kolejką linową do **Fendels**, skąd wracamy do Ried. Następne dni spędzamy w **Szwajcarii w kantonie Gryzonia**.

Grand Hotel des Bain Kempinski. Sankt Moritz.

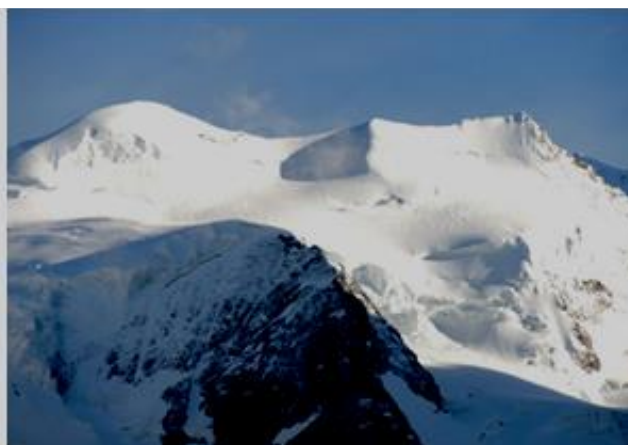

Wodospad. Morteratsch.

Przez Scuol i Guarda dojeżdżamy do **Sankt Moritz** położonym na wysokości 1800 m n.p.m. Miasto, w którym przez 300 dni w roku świeci słońce, jest centrum sportów zimowych oraz uzdrowiskiem. Tu w latach 1928 i 1948 odbyły się Zimowe Igrzyska Olimpijskie. Wieś Sankt Moritz była wzmiankowana XII w., a nazwa pochodzi od męczennika św. Maurycego. Wcześniej, w tym miejscu była rzymska kolonia Agaunum. W mieście oglądamy Krzywą Wieżę o wysokości 33 m, odchyloną od pionu o 5.5 stopni.

Bernina Express. „Ślimak” w Brusio.

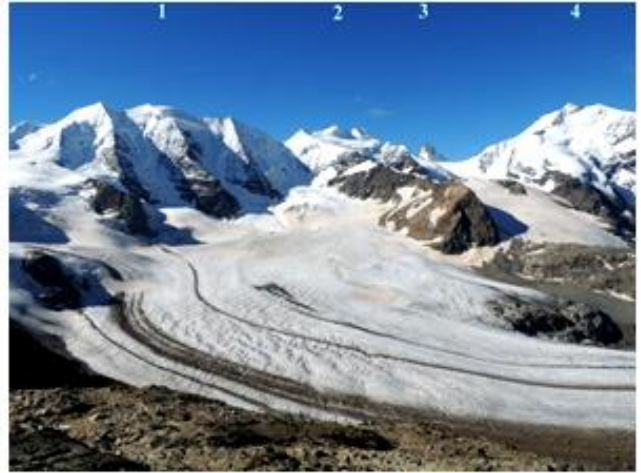

Widok z campingu w Morteratsch na lodowiec Morteratsch

Stroma piramida Crast'Agüzza 3854 m n.p.m.

1. Piz Palü 3900 m, 2. Bellavista 3922 m,
3. Crast'Agüzza 3854 m, 4. Piz Bernina 4049 m.

Z Sankt Moritz pojechaliśmy trasą widokową koleją *Bernina Express* przez przełęcz Bernina 2328 m n.p.m. do **Campocologno**.

Lawina z Piz Bernina 4049 m.

Jeziora Pitschen, Nair i Bianco.

Korzystając z kolejek linowych wjechaliśmy na **Corvatsch** (3303 m) z przesiadką w Murtèl i na **Diavolezza** 2978 m n.p.m. Weszliśmy na **Sass Queder** 3066 m n.p.m. i **Munt Pers** 3207 m n.p.m. Wjechaliśmy wyciągiem krzesłowym na **Alp Languard** 2330 m n.p.m. i poszliśmy do schroniska **Paradis Hütte** 2540 m n.p.m. Schodząc do **Pontresiny** zatrzymaliśmy się przy tablicy pamiątkowej Wilhelma Conrada Röntgena (1845-1923). Laureat Nagrody Nobla spędził w hotelu Weisses Kreuz w Pontresinie 43 letnie wakacje.

Orzeł przedni nad lodową pustynią.

Kwiaty *Ranunculus glacialis*. Munt Pers 3207 m n.p.m.

Świstak. Languard 2330 m n.p.m.

Paradis Hütte 2540 m n.p.m. Widok na Piz Languard 3282 m n.p.m.

Zwiedzanie Alp Retyckich kończymy w **Samnaun**, jedynej strefie wolnoctłowej w Szwajcarii. Dolna stacja kolejki gondolowej na **Alp Trida Sattel** 2500 m n.p.m. znajduje się w **Samnaun-Ravaisch** 1758 m n.p.m. Jest to pierwsza w świecie kolejka z piętrową gondolą. Zbudowano ją w 1995 r. Zabiera 179 osób (114 na dole plus 65 na górze).

Na ławce przy szlaku w Sammaun, przewodnik Christian Jenal umieścił napis, który mi się spodobał „Wędrowcze zatrzymaj się i pozwól wędrować twoim oczom”.

Ładna pogoda od 20 do 31 sierpnia 2014 r. sprawiła, że Alpy Retyckie pozostawiły niezapomniane wrażenia.

Tekst i zdjęcia Antoni Winiarski

WYBRANE WYDARZENIA

sierpień – wrzesień - październik 2023

23 sierpnia. Niebo zamglone chmurami. W nocy na stacji metra w Monachium został zgwałcony 18-letni Polak. Gwałciicielem był emigrant z Afganistanu. Został zatrzymany przez policję.

24 sierpnia. W prywatnym samolocie Jewgienija Prigożyna, podczas lotu w okolicach Moskwy, nastąpił wybuch. W mediach podaje się przypuszczenie, że przyczyną wybuchu było trafienie w samolot rakieta ziemia-powietrze. Pasażerami samolotu, oprócz Prigożyna był twórca Grupy Wagnera Dymitr Utkin oraz pięć osób z dowództwa tej grupy. Zginęło także trzech pilotów.

Platforma Obywatelska w trybie wyborczym zaskarżyła PiS o podanie nieprawdy w plakacie wyborczym, w którym podano, że bezrobocie w Polsce w czasie rządów PO wynosiło 15 %. Sąd uznał słuszność zaskarżenia, gdyż w przywołanym okresie bezrobocie wynosiło 14,4 %. PiS musi wycofać ten plakat.

Od kilku dni w Rzeszowie i okolicy rejestrowane są przypadki legionelli. Zmarło osiem osób. Źródłem zakażenia jest prawdopodobnie woda w instalacjach wodociągowych. Te bakterie są szczególnie groźne dla osób starszych.

W rejonie Szczecina ktoś nieuprawniony nadał w nocy sygnał radio-stop. Sygnał ten nakazuje zatrzymanie się pociągów, gdyż zachodzi zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu. Zakłócenia w ruchu kolejowym trwały kilka godzin

28 sierpnia. Wobec nasilających się incydentów na granicy z Białorusią ministrowie spraw wewnętrznych Polski, Litwy, Łotwy i Estonii przyjęli oświadczenie: *jeżeli w którymś z tych krajów dojdzie do krytycznego incydentu, zostaną zamknięte wszystkie przejścia graniczne z Białorusią.* Zażądano też od reżimu Łukaszenki opuszczenia terenu Białorusi przez Grupę Wagnera oraz opuszczenia, przez nielegalnych migrantów strefy przygranicznej, gromadzonych tam przez służby białoruskie, i do odesłania tych migrantów do krajów ich pochodzenia. <https://www.tvp.info/72311749/granica-z-bialorusia-zostanie-zamknieta-oswiadczenie-ministrow-polski-litwy-lotwy-i-estonii>.

1 września. 84 lata temu Niemcy napadli na Polskę. Przed świtem niemieckie bombowce nurkujące zniszczyły bombami śpiące miasteczko Wieluń. O świcie niemiecki pancernik Schleswig-Holstein rozpoczął artyleryjski ostrzał Westerplatte. Zaczęła się II Wojna Światowa.

Rozpoczęły się wypłaty 14 emerytury.

2 września. Stacje telewizyjne zdominowane są prezentowaniem problemów i dylematów partii politycznych, głównie opozycyjnych, z kształtowaniem list wyborczych do Sejmu i Senatu RP. Często są to zaskakujące, a nawet egzotyczne decyzje, jak w przypadku R. Giertycha, R. Petru i M. Kołodziejczaka z Agrounii, a także wielu innych.

Prawo i Sprawiedliwość rozpoczyna spotkania w okręgach wyborczych, na których prezentuje swoich kandydatów do Parlamentu. Prezentacje te będą kontynuowane jutro i pojutrze. Prezentować kandydatów będą „jedyńki” na liście kandydatów w danym okręgu wyborczym, i tak na przykład w okręgu warszawskim będzie to Piotr Gliński, w okręgu świętokrzyskim Jarosław Kaczyński.

Przytaczamy fragment rozmowy publikowany w programach telewizyjnych. Indagowana obywatelka, w dojrzałym wieku oświadcza: „PiS nienawidzi ludzi”. Na pytanie dziennikarza, dlaczego tak uważa, wyjaśnia: „ bo PiS wprowadził czternastą emeryturę, a nikt jej nie pytał czy się zgadza.”

Papież Franciszek odwiedza Mongolię.

4 września Po długich wakacjach rozpoczyna się nowy rok szkolny. Uczniowie czwartych klas szkoły podstawowej otrzymają darmowe laptopy, a nauczyciele bon w wysokości 2500 zł na zakup sprzętu komputerowego.

Premier M. Morawiecki zaprezentował program (wieloletni) modernizacji bloków mieszkalnych z wielkiej płyty „Przyjazne Osiedle”. Program ten będzie obejmował poprawę jakości życia w blokowiskach: dobudowę wind

w budynkach 3 i 4 piętrowych, budowę miejsc postojowych i garaży (ale z dbałością o zieleń), termomodernizację budynków, rewitalizację osiedli (remont instalacji elektrycznych, gazowych, wodno-kanalizacyjnych), fotowoltanikę, poprawę akustyki mieszkań, architekturę terenów zielonych (plac zabaw dla dzieci, plenerowe siłownie ...), a także infrastrukturę drogową w osiedlach. Na realizację tego programu, w najbliższym roku, rząd przeznacza 5 miliardów złotych.

5 września. Kolejny punkt programu PiS na nową kadencję, to poprawa jakości posiłków dla pacjentów przebywających w szpitalu.

W Kielcach otwarto Międzynarodowy Salon Przemysłu Obronnego.

Prezes Orlenu D. Obajtek planuje zatłaczać dwutlenek węgla pod dno morza. Najpierw pod dno morza Barentsa, a w dalszej perspektywie pod dno Bałtyku.

6 września. W Bukareszcie rozpoczyna się szczyt Inicjatywy Trójmorza. Polskę reprezentuje prezydent A. Duda. Przewiduje się, że na tym szczycie do Trójmorza przystąpi Grecja, a Mołdawia będzie partnerem stowarzyszonym. Sekretarz Stanu Antony Blinken składa wizytę w Ukrainie.

Rada Polityki Pieniężnej nieoczekiwanie obniżyła stopy procentowe o 0,75 punktu procentowego.

Trzecim punktem programu PiS na nową kadencję jest „Lokalna Półka” w markecie, czyli od pola do stołu.

7 września. Czwartym punktem programu PiS jest „Bon szkolny – Poznaj Polskę”. Szkoły otrzymają wsparcie finansowe na organizację wycieczek dla uczniów do miejsc znaczących dla historii i kultury polskiej.

Powodzie w Grecji i Bułgarii.

9 września. Konferencja programowa Prawa i Sprawiedliwości w Końskich. Prezes PiS wskazał na obszary, o które należy szczególnie dbać: godność człowieka, ludzkie życie, wolność i demokracja, władza jest w rękach narodu, bezpieczeństwo, suwerenność, obrona narodowa, sprawy socjalne, rodzina. Omówił także propozycje programowe na nową kadencję. Cztery propozycje ogłoszono wcześniej. Piątą szczegółową propozycją są emerytury stażowe upoważniające do przejścia na wcześniejszą emeryturę, po 38 latach pracy w przypadku kobiet i 43 latach w przypadku mężczyzn. Trzeba zaznaczyć, że wiele szczegółowych zmian w nowej kadencji zapowiedziano już znacznie wcześniej, np. zmiana programu 500+ na program 800+.

Pociski przeciwpancerne zawierające zubożony uran, zdolne do przebijania pancerzy, zostaną udostępnione Ukrainie przez Stany Zjednoczone.

W Maroko groźne trzęsienie ziemi. Zginęło około 3000 osób.

10 września. W miejscowości Markowa, na Podkarpaciu, uroczystość Beatyfikacji rodziny Ulmów. Decyzje o beatyfikacji podjął papież Franciszek. Beatyfikowana rodzina: Józef i Wiktoria Ulmowie oraz ich siedmioro dzieci zostali zamordowani 24 marca 1944 roku za ukrywanie rodziny żydowskiej. (Zgodnie z prawem wprowadzonym na terenach polskich okupowanych przez Niemców.) W uroczystości uczestniczyło ponad trzydzieści tysięcy osób.

Fot. autorstwa Józef Ulma ([1]) - Mateusz Szpytma, Jarosław Szarek: Rodzina Ulmów. Kraków: Dom Wydawniczy RAFAEL, 2018, pp. 6-7. Cropped and color managed by Poeticbent (dyskusja · edycje), Domena publiczna, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=66820303>

12 września. Słoneczny dzień. ~30°C. Polska będzie bronić polskiego rynku przed rozchwianiem wskutek niekontrolowanego napływu taniego zboża z Ukrainy. Jeżeli UE nie wprowadzi samodzielnie embarga na wwóz taniego zboża z Ukrainy, to Polska uczyni to samodzielnie. Komisja Europejska nie podjęła jeszcze decyzji w tej sprawie, a za trzy dni kończy się okres embarga nałożonego przez UE.

13 września. Słoneczny dzień. We Władywostoku odbyło się spotkanie przywódcy Korei Północnej Kim Dzong Una z prezydentem Rosji W. Putinem. Rosja potrzebuje koreańskiej broni, a w zamian może oferować żywność. Nie wiadomo czy doszło do uzgodnień.

Codziennie wchodzenie po ponad 50 schodach zmniejsza o około 20% ryzyko miażdżycowej choroby sercowo-naczyniowej (ASCVD). Zależność ta występowała w populacjach o różnej podatności na ASCVD. U osób, które w trakcie badania przestały codziennie wchodzić po schodach, ryzyko wystąpienia chorób układu krążenia było o 32% wyższe w porównaniu z osobami, które nigdy nie zgłaszały wchodzenia po schodach. Przeprowadzone przez naukowców z Tulane University (USA) „badanie, dostarcza nowych dowodów na ochronny wpływ wchodzenia po schodach na ryzyko ASCVD, szczególnie u osób z wieloma czynnikami ryzyka ASCVD”.

[https://www.atherosclerosis-journal.com/article/S0021-9150\(23\)05221-8/fulltext](https://www.atherosclerosis-journal.com/article/S0021-9150(23)05221-8/fulltext)

14 września. Przewaga pochmurnego nieba. ~22°C . Na włoską wyspę Lampedusę przybyło w ciągu dwóch dni około siedem tysięcy migrantów – to więcej niż liczba mieszkańców tej wyspy. Migranci przybyli łodziami i pontonami z Tunezji.

15 września. Do Brukseli wybrali się D. Tusk i M. Kołodziejczak. Podobno ich celem było skłonienie Komisji Europejskiej do przedłużenia embarga. M. Kołodziejczak w swojej wypowiedzi powiedział, że przeprowadzone w Brukseli rozmowy wskazują, iż możemy być dobrej myśli w sprawie przedłużenia embarga.

16 września. Słoneczny dzień. ~22°C. Komisja Europejska nie przedłużyła embarga na zboża z Ukrainy. Rząd Polski samodzielnie wprowadził embargo na zboża ukraińskie, ale podtrzymał gotowość do transferu ukraińskiego zboża przez nasze terytorium. Podobnie uczyniła Słowacja i Węgry.

Mieszkańcy Lampedusy demonstrowali przeciwko polityce migracyjnej UE.

Polscy siatkarze zostali mistrzami Europy. W Rzymie w meczu finałowym w trzech setach pokonali drużynę włoską

17 września. Słoneczny dzień. 17 września w 1939 roku wojska Rosji Sowieckiej wkroczyły na teren Polski broniącej się przed agresją Niemiec.

Przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen przybyła na Lampedusę, by zapoznać się z sytuacją. Wezwała inne państwa UE do odciążenia Włoch poprzez przyjmowanie migrantów z Lampedusy.

Ulewne deszcze doprowadziły do powodzi w Libii i Grecji. Szczególnie tragiczne skutki powodzi dotknęły Libię. Nie remontowane tamy na zbiornikach wodnych uległy znacznemu zniszczeniu pod naporem wody. Ocenia się, że liczba ofiar przekracza 10 tysięcy .

19 września. Skończył się czas słonecznych dni? Dzień pochmurny. Pada deszcz. Podczas debaty generalnej na 78 sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ wystąpił prezydent Polski A. Duda. Oto kwestie podniesione w wystąpieniu: „Przemoc nie jest w stanie przewyciężyć wolności.” „Rosja musi być pociągnięta do odpowiedzialności za swoje zbrodnie.” „Musimy konfrontować manipulacje i dezinformacje z prawdą.” „Europa zapomina co zawdzięcza Stanom Zjednoczonym w czasie II Wojny Światowej i po niej.” „Odpowiedzią na zło wojny musi być więcej solidarności.”

A. Duda przebywa Stanach Zjednoczonych od dwóch dni. Wczoraj przewodniczył w debacie ONZ na temat zrównoważonego rozwoju. Spotkał się także z Polonią Amerykańską.

Rząd Polski przyjął uchwałę w sprawie sprzeciwu na nielegalną migrację.

Ukraina poinformowała, że pozwie Polskę, Węgry i Słowację za wprowadzenie embarga na zboże. W odwecie planuje wprowadzić także ograniczenia w imporcie polskich produktów rolnych.

1 października. Populistyczna partia Kierunek – Słowacka Socjaldemokracja (Smer-SD) Roberta Ficy wygrała wybory parlamentarne na Słowacji. Zdobyła 42 mandaty w 150 osobowym parlamencie. Jest to partia o sympatiach prorosyjskich.

<https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/swiat/2229448,1,porosyjski-fico-znow-wygrywa-na-slowacji-jak-to-mozliwe.read>

Ostatnie dni września i pierwsze dni października to czas uroczystych inauguracji nowego roku akademickiego 2023/2024 w polskich uczelniach.

6 października. Andrzej Duda złożył dwudniową wizytę w Portugalii. Uczestni- czył w spotkaniu prezydentów państw Grupy Arraiolos. Grupa Arraiolos zrzesza prezydentów kilkunastu państw Europy. Została utworzona w 2003 roku z inicjatywy ówczesnego prezydenta Portugalii Jorge Sampaio. Prezydent A. Duda przedstawił polskie stanowisko w sprawie bezpieczeństwa i migracji.

Nieformalny szczyt UE w Grenadzie (Rady UE). Premier polskiego rządu, Mateusz Morawiecki w poczuciu odpowiedzialności za bezpieczeństwo Polski i jej obywateli zawetował cały paragraf konkluzji szczytu dotyczący migracji. Nasze wskazania w sprawie migracji, to: walka z przemytnikami migrantów, obrona zewnętrznych granic UE, pomoc państwom skąd pochodzą migranci.

Skandal po meczu polskiej drużyny piłkarskiej Legii Warszawa w Holandii, w miejscowości Alkmaar. Po meczu polscy piłkarze i osoby z kierownictwa drużyny zostali zaatakowani przez policję.

7 października. Rano, o 6.30, bojownicy Hamasu zaatakowali Izrael. Ze Strefy Gazy wystrzelono 3 tysiące rakiet w kierunku Izraela, a bojownicy Hamasu wkroczyli na południowy obszar Izraela. Jest wielu zabitych i rannych. Hamas ujął wielu zakładników.

Mapa autorstwa Central Intelligence Agency - CIA World Factbook - after modifications transferred from Polish Wikipedia., Domena publiczna, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=8803127>

9 października. Poniedziałek. Żołnierze izraelscy wypierają bojowników Hamasu z opanowanego przez nich terenu. W mediach zwraca się uwagę na to, iż

Izraelczycy dali się tym razem zaskoczyć. Powodem obniżenia czujności mogły być właśnie wewnętrzne.

Polska zorganizowała most powietrzny dla ewakuacji Polaków, którzy znaleźli się w Izraelu. Do tej akcji został skierowany polski kontyngent wojskowy i wojskowe samoloty transportowe Herkules i CASA oraz rządowy Boeing 737. Dzisiaj do Polski ewakuowano ponad 200 osób. Ocenia się, że oczekujących na pomoc w ewakuacji z Izraela jest około dwa tysiące osób.

Na kilka dni przed wyborami do parlamentu Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego generał Rajmund Andrzejczak i Dowódca Operacyjny Rodzajów Sił Zbrojnych generał broni Tomasz Piotrowski złożyli rezygnacje.

O godz. 18.30 TVP zorganizowała debatę przedwyborczą przedstawicieli komitetów partyjnych ugrupowań zarejestrowanych przez Państwową Komisję Wyborczą: Bezpartyjni Samorządowcy, Trzecia Droga, Nowa Lewica, PiS, Konfederacja, Koalicja Obywatelska. Koalicję Obywatelską reprezentował Donald Tusk, a PiS – Mateusz Morawiecki.

10 października. Prezydent A. Duda mianował gen. broni Wiesława Kukułę na stanowisko Szefa Sztabu Generalnego WP, a gen. dyw. Macieja Klisza na stanowisko Dowódcy Operacyjnego Rodzajów Sił Zbrojnych.

Inflacja we wrześniu, licząc rok do roku, wynosi 8,2 %.

13 października. TVP Info poinformowała o podsłuchanej rozmowie Prezesa NIK M. Banasia z Wiceprzewodniczącym Trybunału Stanu M. Chmajem. Rozmowa dotyczyła m.in. wpływu na decyzje Konfederacji, a w szczególności zapobieżeniu jej ewentualnej koalicji z PiS. Według podanej informacji, tę rozmowę nagrali pracownicy NIK.

Zakończono instalowanie elektronicznego systemu czujników strzegących granicy polsko-rosyjskiej.

14 października. Sobota. Od północy z piątku na sobotę obowiązuje cisza wyborcza i referendalna.

Izrael bombarduje Strefę Gazy i zapowiada inwazję lądową.

We Francji, Niemczech i Belgii migranci organizują wiece poparcia dla Hamasu. W Szwecji zamachy i strzelaniny. We Francji, w piątek migrant pochodzenia czeczeńskiego, 20-letni uczeń, zamordował nauczyciela i zranił dwie osoby. Dzisiaj, po otrzymaniu ostrzeżeń ewakuowano Luwr, Pałac Wersalski i Dworzec Lyoński w Paryżu. Francja ogłosiła najwyższy poziom zagrożenia.

15 października. Niedziela. Niebo zakryte chmurami. W Polsce wybory do Parlamentu i jednocześnie obywatele wypowiedają się w Referendum Ogólnokrajowym. Na załączonej fotografii zdjęcie z jednego z warszawskich lokali wyborczych.

Według sondażu przeprowadzonego przez exit poll (badanie przeprowadzone wśród osób wychodzących z lokali wyborczych) rozkład głosów jest następujący:

Prawo i Sprawiedliwość (PiS) – 36,8 proc.,
Koalicję Obywatelską (KO) - 31,6 proc.,
Trzecia Droga - 13 proc.,
Lewica - 8,6 proc.,
Konfederacja – 6,2 proc.

16 października. W Brukseli czterdziesto-paro letni Tunezyjczyk zastrzelił dwóch szwedzkich kibiców, a trzeciego ranił. Szwedzcy kibice zdążyli na stadion, na którym odbywał się mecz piłki nożnej pomiędzy drużynami Belgii i Szwecji w fazie eliminacji do mistrzostw Europy. Podczas próby ujęcia przez policję zamachowiec został postrzelony. Zmarł w szpitalu. W 2020 roku wystąpienie Tunezyjczyka o azyl w Belgii zostało rozpatrzone negatywnie i otrzymał nakaz opuszczenia kraju. Od tego czasu pozostawał w Belgii nielegalnie.

17 października. Państwowa Komisja Wyborcza ogłosiła oficjalne wyniki wyborów do Parlamentu RP i wyniki głosowania w Referendum Ogólnokrajowym (patrz str. 4).

18 października. Prezydent Stanów Zjednoczonych złożył wizytę w Izraelu. Celem wizyty było potwierdzenie wsparcia USA w obronie przed terroryzmem islamskim, rozmowy z krajami arabskimi w celu przywrócenia stabilnej sytuacji pokojowej, uwolnienie wszystkich zakładników porwanych przez bojowników Hamasu. Realizację tej misji przekreślił atak raketowy na szpital w strefie Gazy. Zginęło ponad 500 osób, w tym dzieci. Co prawda Izrael utrzymuje, że ten atak celowo dokonał islamski dżihad, ale sytuacja jest co najmniej niejasna. Zapowiedziane spotkanie w Jordanii zostało odwołane.

Polska. Opozycja pogania prezydenta A. Dudę, by powierzył formowanie rządu D. Tuszkowi. Grozi, że jak obejmie rząd, to może obciąć finansowanie dla urzędu prezydenta.

19 października. W Spale rozpoczęły się dwudniowe obrady XXXI Walnego Zebrania Delegatów NSZZ „Solidarność”. Ponownie Piotr Duda został wybrany na przewodniczącego Komisji Krajowej. Będzie kierował Związkiem NSZZ „Solidarność” w kolejnej kadencji władz związku, w latach 2023 – 2028. (str. 6)

W Ukrainie trwają walki na wielu odcinkach frontu. Ciężkie boje toczą się o Kliszczijiwkę, Andrijiwkę i Kurdiumiwkę, a także na odcinku słobożańskim.

20 października. Prezydent Stanów Zjednoczonych zwrócił się do Kongresu o środki na pomoc gospodarczą i wojskową Ukrainie w wysokości 60 mld. dolarów i Izraelowi na pomoc wojskową w wysokości 19 mld. dolarów. Prezydent Joe Biden przestrzega, że Putin nie zatrzyma się na Ukrainie. Zagrożone są kraje bałtyckie i Polska. Przypomniał wypowiedź Putina, że polskie ziemie zachodnie są darem od Rosji.

Prezydent A. Duda zapowiedział, że w przyszłym tygodniu spotka się z przedstawicielami ugrupowań politycznych.

Redakcja zastrzega sobie prawo do wprowadzenia poprawek, skracania oraz rezygnacji z opublikowania pracy bez podania przyczyn. Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność” i Redakcja Wiadomości KSN nie ponoszą odpowiedzialności za treść prac i osobiste poglądy autorów. Polemika z autorami możliwa jest przez przesłanie listu do Redakcji.

Wiadomości KSN Biuletyn Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

Redaguje zespół: Małgorzata Kaczyńska, Wojciech Pillich, Janusz Sobieszczęński, Krzysztof Weiss.

Redaktor naczelny: Janusz Sobieszczęński,

opracowanie techniczne: Ewa Sobieszczęńska.

Adres redakcji: Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”, ul. Waryńskiego 12, 00-631 WARSZAWA

Nr konta: Sekretariat Nauki i Oświaty, KSN NSZZ „Solidarność”

92 1020 1068 0000 1102 0000 2733

tel/fax (0-22) 825 73 63, tel.(0-22) 234 98 78, kom. 0 603 123 438

e-mail: ksn@solidarnosc.org.pl ; strona www: <http://www.solidarnosc.org.pl/ksn> ;

„Wiadomości KSN” są dostępne na stronie internetowej KSN on-line pod adresem: <http://www.solidarnosc.org.pl/ksn>